

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Szkoła Podstawowa Specjalna
Tomaszów Lubelski

Kuratorium Oświaty w Lublinie

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach **4, 8, 10 i 11 kwietnia 2014 r.** przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszły: Aneta Tywoniuk-Małysz, Barbara Krawczyk. Badaniem objęto 23 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 13 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 21 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki i z przedstawicielem samorządu lokalnego, a także wywiady grupowe z partnerami szkoły i pracownikami niepedagogicznymi. Przeprowadzono obserwacje 6 lekcji i jednych zajęć rewalidacyjnych, obserwację placówki i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje 3 obszary działania szkoły:

- Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
- Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
- Respektowane są normy społeczne.

Obraz szkoły

Raport, który pragniemy polecić Państwu uwadze, jest wynikiem zewnętrznej ewaluacji problemowej przeprowadzonej w Szkole Podstawowej Specjalnej w Tomaszowie Lubelskim, w zakresie wymagań obejmujących: organizację procesów nauczania i uczenia się, nabywanie przez dzieci/młodzież wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, respektowanie obowiązujących w szkole norm i zasad zachowania, poczucie bezpieczeństwa uczniów. Poniżej znajdują Państwo najważniejsze informacje o szkole, wynikające z przeprowadzonych w szkole badań. Należy podkreślić, iż wszystkie zawarte w niniejszym opracowaniu tezy znajdują swoje potwierdzenie w zgromadzonych danych.

Szkoła (obok gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły przysposabiającej do pracy) wchodzi w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tomaszowie Lub. i obejmuje opieką dzieci i młodzież posiadającą orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. W Ośrodku przebywają dzieci z upośledzeniem umysłowym i autyzmem. Dzieci najmłodsze (od ukończonego 3 roku życia do podjęcia nauki w szkole) uczestniczą w zajęciach w ramach "wczesnego wspomagania". Badana szkoła podstawowa jest jedyną tego typu placówką publiczną w powiecie tomaszowskim.

Badanie pokazało, że uczniowie nabywają w tej szkole wiadomości i umiejętności określone we właściwej dla nich podstawie programowej, z powodzeniem uzyskują promocję do klas wyższych programowo, kończą szkołę z wynikami stosownymi do zdiagnozowanych predyspozycji i możliwości. Systemowe rozpoznawanie i analizowanie osiągnięć każdego ucznia pozwala nauczycielom planować pracę zgodną z ich możliwościami, predyspozycjami i zainteresowaniami. Konsekwentne wdrażanie działań wynikających z formułowanych wniosków sprawia, że uczniowie odnoszą sukcesy na miarę swoich możliwości: poprawiają wyniki w nauce, doskonalą umiejętności, rozwijają zainteresowania, odnoszą sukcesy w konkursach przedmiotowych, przeglądach artystycznych, zawodach sportowych.

Szkoła podejmuje skuteczne działania, które zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Poczucie bezpieczeństwa u uczniów wzmacniają jasne i zrozumiałe dla wszystkich zasady zachowania i normy postępowania. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej przestrzegają wspólnie ustalonych norm, stosują się do obowiązujących zasad, darzą się wzajemnym szacunkiem i zaufaniem.

Szkoła stwarza pozytywny klimat sprzyjający inicjatywom i samorządności uczniów. Uczniowie aktywnie uczestniczą w różnorodnych działaniach organizowanych przez Samorząd Uczniowski (imprezy szkolne, akcje charytatywne, wycieczki).

Należy dodać, że w szkole systemowo analizuje się działania wychowawcze służące eliminowaniu zagrożeń oraz przedsięwzięcia wzmacniające pożądane postawy. Prowadzone analizy dotyczą zarówno zachowań uczniów, jak również działań wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli. Formułowane na tej podstawie wnioski służą wprowadzaniu zmian i modyfikacji, wskazują działania najbardziej efektywne i wartościowe. Uczniowie i ich rodzice są aktywnie włączani w prowadzone analizy, uczestniczą we wprowadzaniu stosownych zmian.

Badanie pokazało ponadto, że nauczyciele planują i realizują procesy edukacyjne w sposób służący

rozwojowi uczniów, stosując różnorodne (w tym aktywizujące) metody pracy dostosowane do potrzeb każdego ucznia, w sposób świadomy i celowy kształtują umiejętność uczenia się, realizują przedsięwzięcia (w tym niestandardowe), które pomagają uczniom w zrozumieniu świata i funkcjonowaniu w społeczeństwie. Działania te mają charakter powszechny i są skuteczne. W szkole panuje atmosfera sprzyjająca uczeniu się, uczniowie lubią swoją szkołę, odnoszą się do siebie przyjaźnie, pomagają sobie w nauce. Uczący się znają stawiane przed nimi cele, wiedzą, czego oczekują od nich nauczyciele, mają świadomość, do czego może im się przydać zdobyta wiedza i umiejętności.

Nauczyciele wspierają swoich uczniów w procesie uczenia się, uświadamiają im cele zajęć, jasno formułują oczekiwania, skutecznie motywują do angażowania się w zajęcia, oceniając uczniów, udzielają im pełnej informacji zwrotnej na temat osiągnięć i postępów w nauce.

Uczniowie szkoły specjalnej wpływają na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się, stosownie do indywidualnych możliwości. Nauczyciele są otwarci na propozycje uczniów, realizują ich pomysły, skutecznie kształtują postawę odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele chętnie dzielą się swoimi doświadczeniami i sprawdzonymi sposobami pracy z innymi placówkami zajmującymi się kształceniem uczniów niepełnosprawnych. W tym celu organizują szkolenia warsztatowe, zapraszają nauczycieli na zajęcia otwarte, upowszechniają swoje rozwiązania w prasie lokalnej i na stronie internetowej szkoły.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa Specjalna
Patron	Janusz Korczak
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Tomaszów Lubelski
Ulica	Wesoła
Numer	1
Kod pocztowy	22-600
Urząd pocztowy	Tomaszów Lubelski
Telefon	0846659440
Fax	0846659440
Www	www.soswtomaszowlub.szkolnastrona.pl
Regon	95107703500000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	specjalna
Uczniowie, wychow., słuchacze	37
Oddziały	6
Nauczyciele pełnozatrudnieni	2.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	22.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	12.50
Średnia liczba uczących się w oddziale	6.17
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	18.5
Województwo	LUBELSKIE
Powiat	tomaszowski
Gmina	Tomaszów Lubelski
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	A
Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału (D)	✓
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się (D)	✓
Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się (D)	✓
Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania (D)	✓
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach (D)	✓
Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój (D)	✓
Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej (B)	✓
Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. (B)	✓
Uczniowie uczą się od siebie nawzajem (B)	✓
W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów (B)	✓
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	B
W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego (D)	✓
Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji (D)	✓
W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz (D)	✓
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych (B)	✓
Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy (B)	✓
Respektowane są normy społeczne	B
Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne (D)	✓
Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego (D)	✓
Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu (D)	✓
W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb (B)	✓
W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice (B)	✓

Wnioski

1. W szkole stosuje się różnorodne metody pracy dostosowane do potrzeb każdego ucznia, a nauczyciele kładą szczególny nacisk na uczenie się poprzez doświadczanie (sięgając przy tym po niestandardowe rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne), co pomaga uczniom w zrozumieniu świata i funkcjonowaniu w społeczeństwie, niezależnie od indywidualnych ograniczeń.
2. Nauczyciele wspierają swoich uczniów w procesie uczenia się, jasno formułują oczekiwania, skutecznie motywują do angażowania się w zajęcia, udzielają uczniom pełnej informacji zwrotnej na temat osiągnięć i postępów w nauce, dzięki czemu w szkole panuje atmosfera sprzyjająca uczeniu się, uczniowie lubią tu przebywać, chętnie angażują się w zajęcia, pomagają sobie w nauce.
3. Uczniowie podejmują inicjatywy dotyczące sposobu organizowania i przebiegu procesu uczenia się, dzięki temu, że nauczyciele są otwarci na ich propozycje, realizują zgłaszane pomysły, uwzględniają sugestie uczniów, skutecznie kształtując postawę odpowiedzialności uczących się za własny rozwój.
4. Szkoła w sposób powszechny i systemowy rozpoznaje i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, co przyczynia się do optymalnego planowania indywidualnej pracy z uczniem, adekwatnie do jego potrzeb, możliwości, predyspozycji.
5. Systematyczne monitorowanie indywidualnych postępów w nauce oraz konsekwentne wdrażanie działań wynikających z formułowanych wniosków sprawia, że uczniowie odnoszą sukcesy na miarę swoich możliwości, doskonałą umiejętności, rozwijają zainteresowania, z powodzeniem uczestniczą w różnorodnych konkursach tematycznych, przeglądach artystycznych, zawodach sportowych, rozwijają swoje kompetencje społeczne.
6. Szkoła podejmuje wiele celowych (zgodnych ze zdiagnozowanymi potrzebami) i skutecznych działań, służących zapewnieniu bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego, dzięki czemu poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów ma charakter powszechny, a rodzice są zadowoleni z opieki i spokojni o swoje dzieci, kiedy przebywają one na terenie szkoły.
7. Angażowanie uczniów i rodziców w analizę działań wychowawczych podejmowanych przez szkołę, sprzyja ich udziałowi we wprowadzaniu trwałych zmian w systemie oddziaływań wychowawczych i daje poczucie, że mogą wpływać na pracę wychowawczą szkoły.

8. Świadome czerpanie ze sprawdzonych doświadczeń innych oraz upowszechnianie własnych rozwiązań wśród placówek pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi i podmiotów środowiska lokalnego, buduje pozytywny wizerunek szkoły, podnosi jakość jej pracy, pozwala na optymalne zaspokajanie zdiagnozowanych potrzeb uczniów.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Poziom spełnienia wymagania: A

Nauczyciele planują i realizują procesy edukacyjne w sposób służący rozwojowi uczniów, stosują różnorodne (w tym aktywizujące) metody pracy dostosowane do potrzeb każdego ucznia, w sposób świadomy i celowy kształtują umiejętność uczenia się, realizują przedsięwzięcia, które pomagają uczniom w zrozumieniu świata i funkcjonowaniu w społeczeństwie. Działania te mają charakter powszechny i są skuteczne. W szkole panuje atmosfera sprzyjająca uczeniu się: uczniowie lubią swoją szkołę, odnoszą się do siebie przyjaźnie, pomagają sobie w nauce. Uczący się znają stawiane przed nimi cele, wiedzą, czego oczekują od nich nauczyciele, mają świadomość, do czego może im się przydać zdobyta wiedza i umiejętność.

Nauczyciele wspierają swoich uczniów w procesie uczenia się, uświadamiają im cele zajęć, jasno formułują oczekiwania, skutecznie motywują do angażowania się w zajęcia, udzielają uczniom pełnej informacji zwrotnej na temat osiągnięć i postępów w nauce.

Uczniowie szkoły specjalnej wpływają na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się, stosownie do indywidualnych możliwości. Nauczyciele są otwarci na propozycje uczniów, realizują ich pomysły, skutecznie kształtują postawę odpowiedzialności uczących się za własny rozwój.

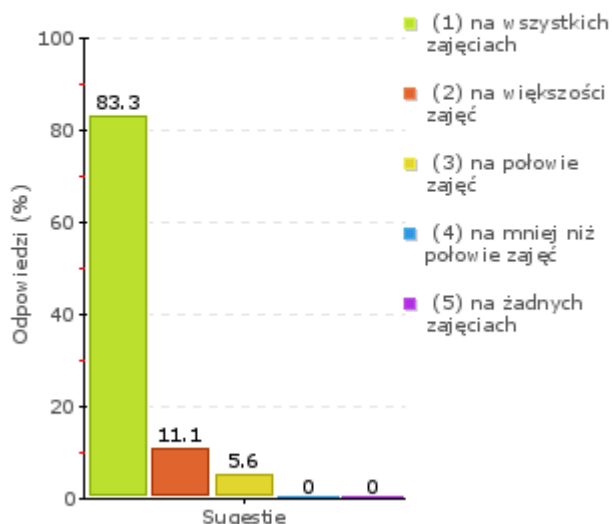
Biorąc pod uwagę powszechność, celowość i wysoką skuteczność podejmowanych działań, a także fakt upowszechniania wśród innych placówek sprawdzonych (w tym niestandardowych) rozwiązań, należy uznać, że szkoła spełnia to wymaganie na bardzo wysokim poziomie.

Obszar badania: Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służący rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału

Zarówno wypowiedzi uczniów, jak i uwagi odnotowane podczas obserwowanych zajęć wskazują, iż nauczyciele planują i realizują procesy edukacyjne w sposób służący rozwojowi uczniów. Nauczyciele stosują różnorodne (w tym aktywizujące) metody pracy dostosowane do potrzeb każdego ucznia, grupy, oddziału. Podczas wszystkich obserwowanych zajęć odnotowano, że nauczyciele dostosowują formy i metody pracy do specyficznych potrzeb i indywidualnych możliwości każdego ucznia. Wszyscy ankietowani uczniowie przyznali, że nauczyciele potrafią zainteresować ich tematem lekcji (zob. rys. 2 j), zrozumiale tłumaczą zagadnienia (zob. rys. 3 j), potrafią zmotywować do nauki (zob. rys. 4 j), stwarzają warunki sprzyjające współpracy (zob. rys. 1 j). Uczniowie twierdzą, że lubią swoją szkołę, a zajęcia, w których uczestniczą (zarówno lekcje, jak i zajęcia pozalekcyjne), angażują ich (zob. rys. 5 j) i podobają im się.

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Współpracowałam/em z innymi uczniami
KADUMD

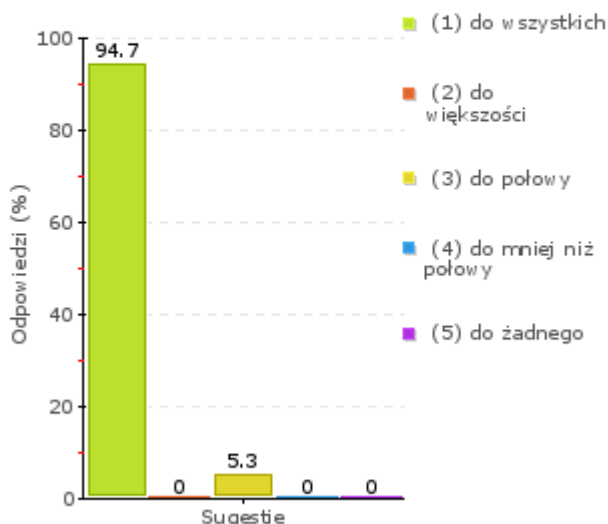
Liczebność: 18

Wykres 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele potrafią zainteresować mnie tematem lekcji.
KADUMS

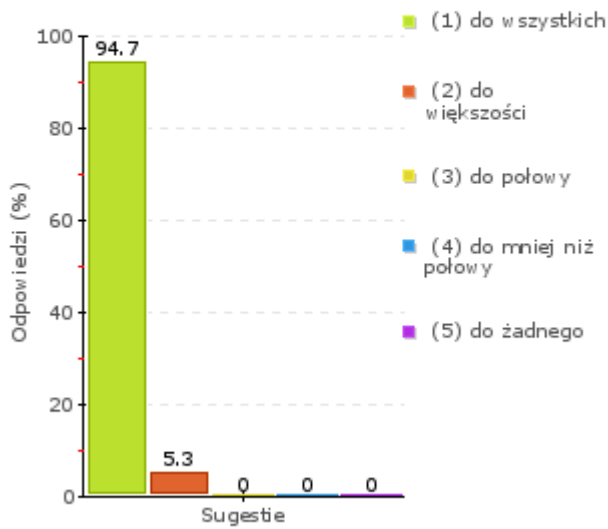
Liczebność: 19

Wykres 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele rozumieją tłumaczą zagadnienia.
KADUMS

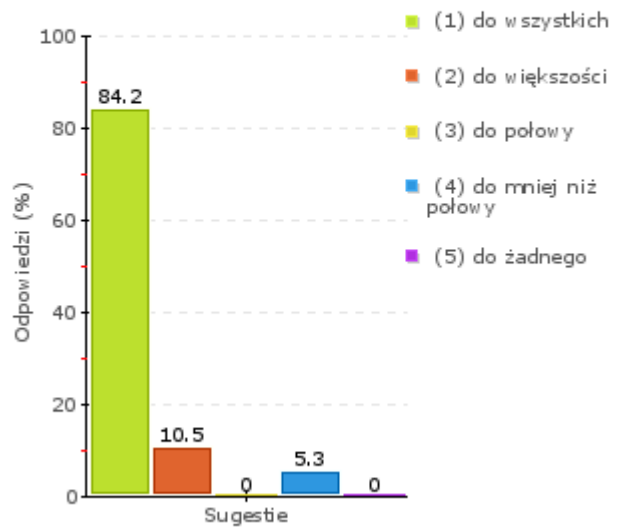
Liczebność: 19

Wykres 3j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Sposób, w jaki nauczyciele uczą, powoduje, że chcą się uczyć. KADUMS

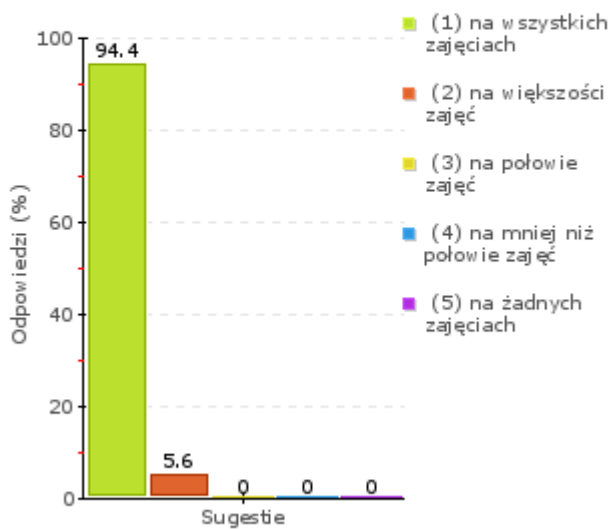
Liczebność: 19

Wykres 4j

Jak często zdarzają się Tobie w szkole opisanie poniżej sytuacje?
Podczas zajęć byłam/em dzisiaj zaangażowana/ny KADUMD

Liczebność: 18

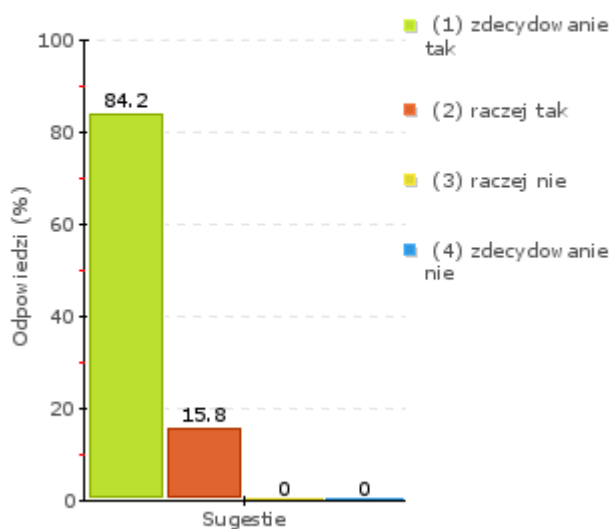
Wykres 5j

Obszar badania: Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się

W szkole, w sposób świadomy i celowy kształtowana jest umiejętność uczenia się; działania te mają charakter powszechny i są skuteczne. Podczas wszystkich obserwowanych zajęć odnotowano, że nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się, poprzez: współdziałanie, naśladowanie, powtarzanie treści i pojęć, czytanie i notowanie, aktywne słuchanie, wspólne rozwiązywanie problemów poznawczych. Nauczyciele tworzą na lekcjach sytuacje, w których uczniowie mogą podejmować indywidualne decyzje dotyczące ich uczenia się, a dzieci korzystają z możliwości wyrażenia swojego zdania na tematy poruszane na lekcji. Zdaniem uczniów, nauczyciele wyjaśniają im, jak się uczyć (zob. rys. 3 j) i pomagają się zastanowić, czego się nauczyli (zob. rys. 2 j). Wszyscy ankietowani uczniowie przyznali, że potrafią się uczyć (zob. rys. 1 j). Opinię tę podzielają nauczyciele, których zdaniem, większość uczniów potrafi uczyć się samodzielnie (zob. rys. 4 j).

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Potrafię się uczyć.
KADUMS

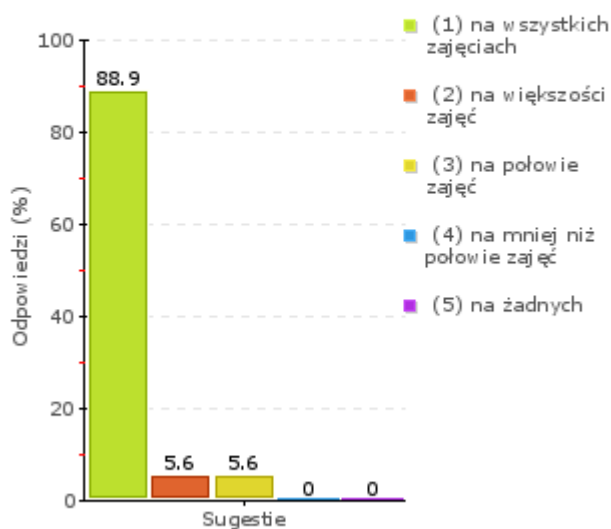
Liczebność: 19

Wykres 1j

Czy ktoś pomógł Ci dzisiaj
zastanowić się, czego się
nauczyłeś/eś?
KADUMD

Liczebność: 18

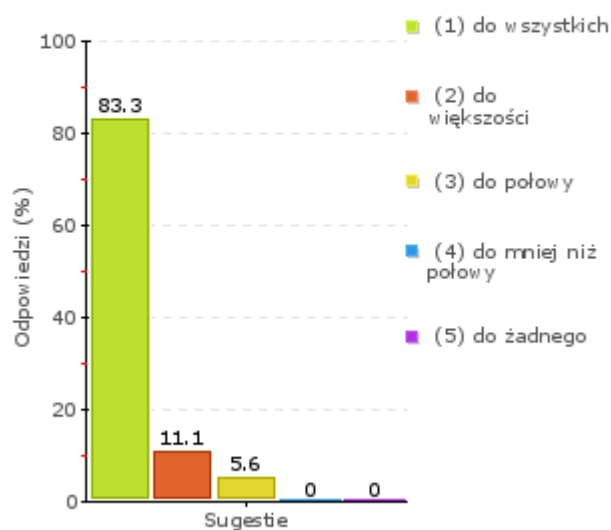

Wykres 2j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują poniższe opisy?

Nauczyciele wyjaśniają nam, jak się uczyć.
KADUMS

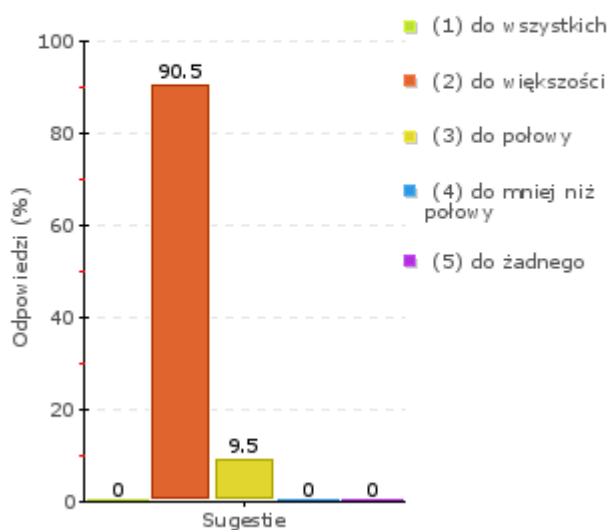
Liczebność: 19

Wykres 3j

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe?
potrafią się uczyć samodzielnie KADN

Liczebność: 21

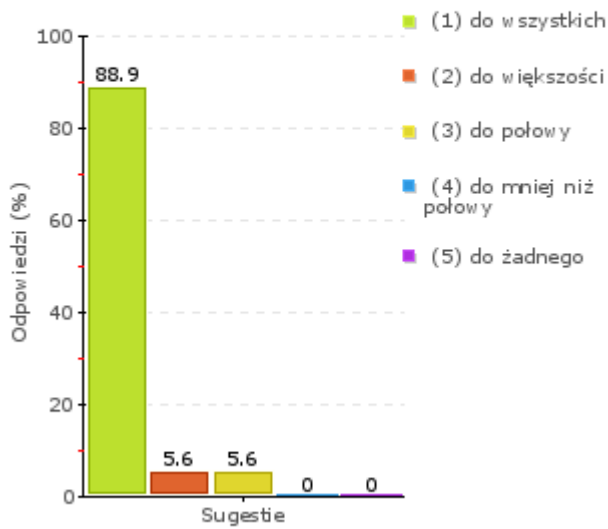
Wykres 4j

Obszar badania: Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się

Zgromadzone dane (wypowiedzi pracowników niepedagogicznych, uczniów i ich rodziców, uwagi odnotowane podczas obserwacji zajęć) wskazują, iż w szkole panuje atmosfera sprzyjająca uczeniu się. Ankietowani uczniowie przyznają, że odnoszą się do siebie przyjaźnie (zob. rys. 3 j), pomagają sobie w nauce (zob. rys. 4 j), większość czasu na lekcjach wykorzystują na uczenie się (zob. rys. 5 j). W opinii zdecydowanej większości ankietowanych, nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów (zob. rys. j), znajdują czas, aby z nimi porozmawiać (zob. rys. 2 j), udzielają im wskazówek pomocnych w uczeniu się (zob. rys. 1 j). W opinii rodziców, nauczyciele dbają o dobre relacje między ich dzieckiem a innymi uczniami (zob. rys. 7 j), szanują ich dziecko (zob. rys. 8 j) i traktują wszystkich uczniów równie dobrze (zob. rys. 6 j). Zdaniem rodziców, ich dzieci chętnie chodzą do szkoły (zob. rys. j). Opinię tę podzielają uczniowie, którzy twierdzą, że lubią swoją szkołę. Podczas wszystkich obserwowanych zajęć odnotowano, że nauczyciele tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się, czemu służą: jasne określenie celów i oczekiwań, przyjazne relacje między nauczycielem i uczniami, tempo lekcji dostosowane do potrzeb uczących się, liczne pochwały słowne, różnorodne pomoce dydaktyczne, reagowanie na wszelkie przejawy wycofania, spadku aktywności, braku zaangażowania, zachęcanie uczniów do wyrażania własnych opinii i uwzględnianie inicjatyw uczniowskich do pracy na lekcji. W opinii pracowników niepedagogicznych, w szkole panuje bardzo dobra atmosfera, a stosunki pomiędzy wszystkimi podmiotami (dyрекcją, nauczycielami, uczniami, rodzicami, pracownikami niepedagogicznymi) oparte są na wzajemnym szacunku, tolerancji, zrozumieniu i zaufaniu.

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Dostałam/em dzisiaj od nauczyciela wskazówkę, która pomogła mi się uczyć. KADUMD

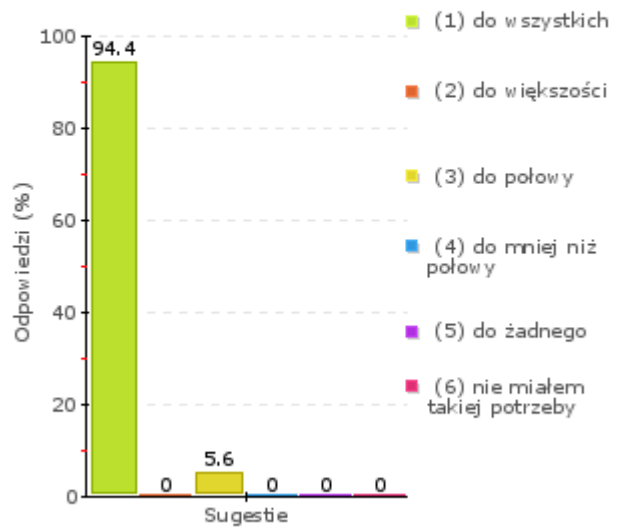
Liczebność: 18

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Nauczyciele dzisiaj wysłuchali mnie, gdy miałam/em potrzebę z nimi porozmawiać. KADUMD

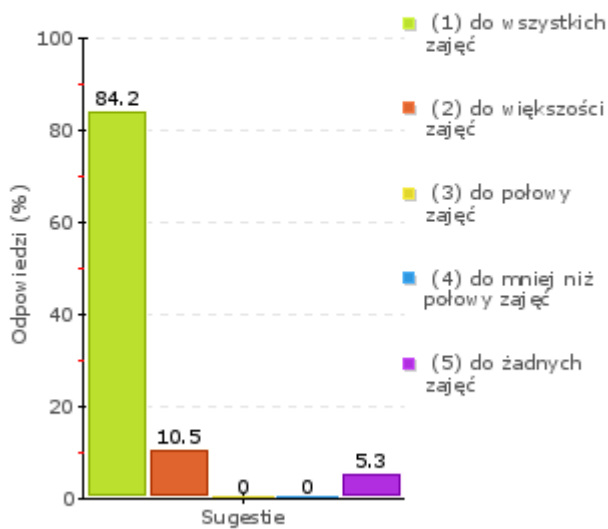
Liczebność: 18

Wykres 2j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
My uczniowie odnosimy się do siebie przyjaźnie. KADUMS

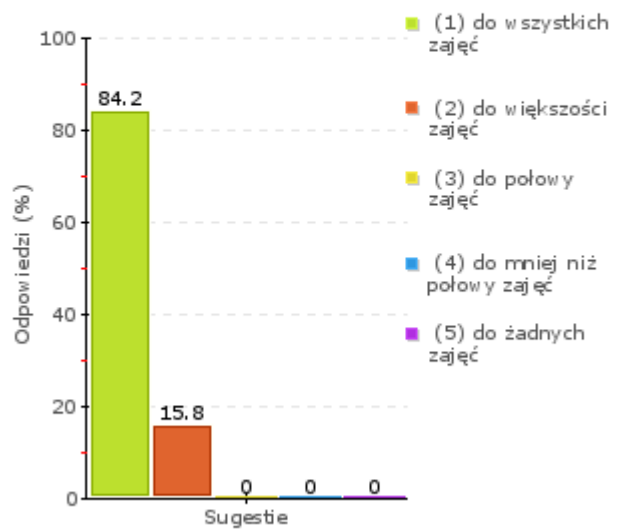
Liczebność: 19

Wykres 3j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
My uczniowie pomagamy sobie w nauce. KADUMS

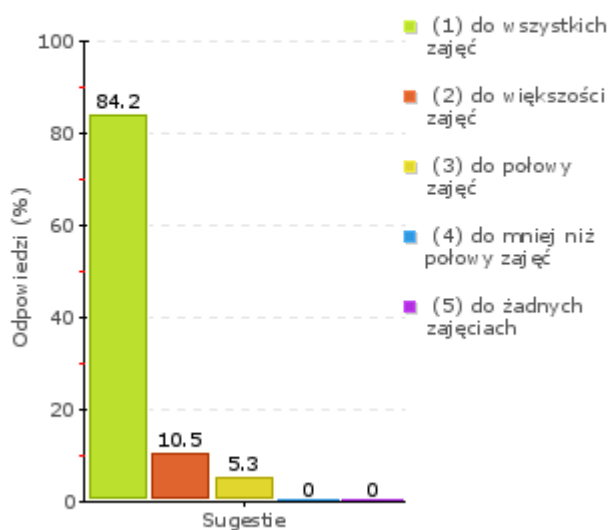
Liczebność: 19

Wykres 4j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Większość czasu na lekcjach wykorzystujemy na uczenie się. KADUMS

Liczebność: 19

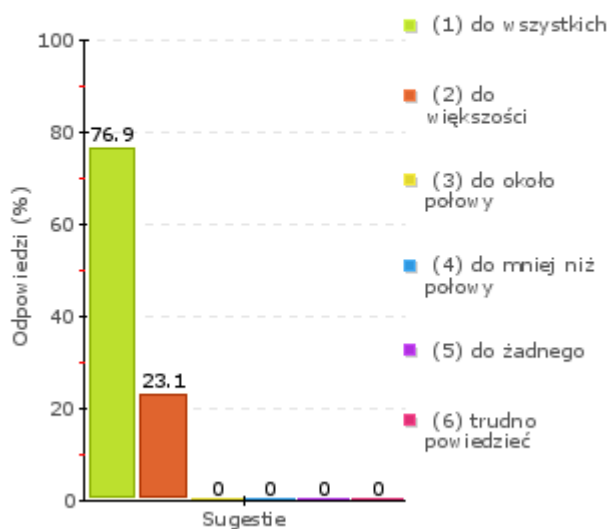

Wykres 5j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele dbają o dobre relacje między moim dzieckiem a innymi uczniami. KADR

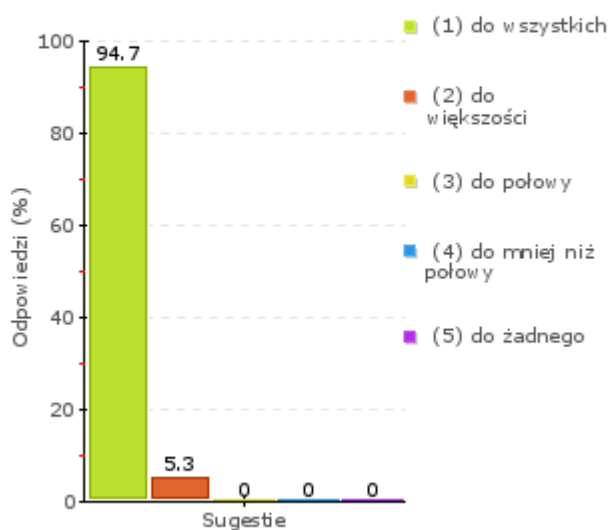
Liczebność: 13

Wykres 7j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów. KADUMS

Liczebność: 19

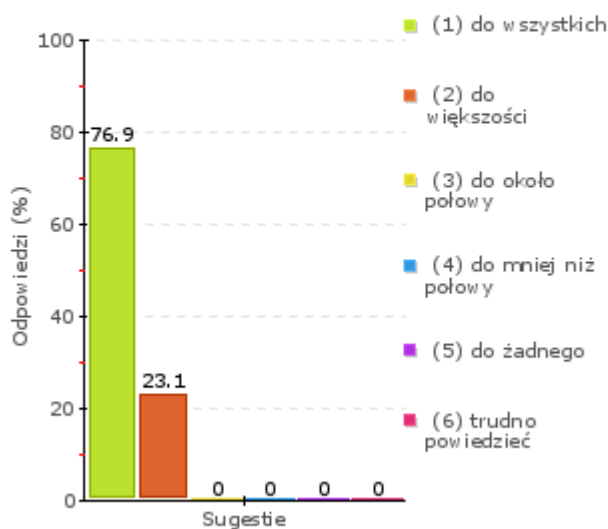

Wykres 6j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele szanują moje dziecko. KADR

Liczebność: 13

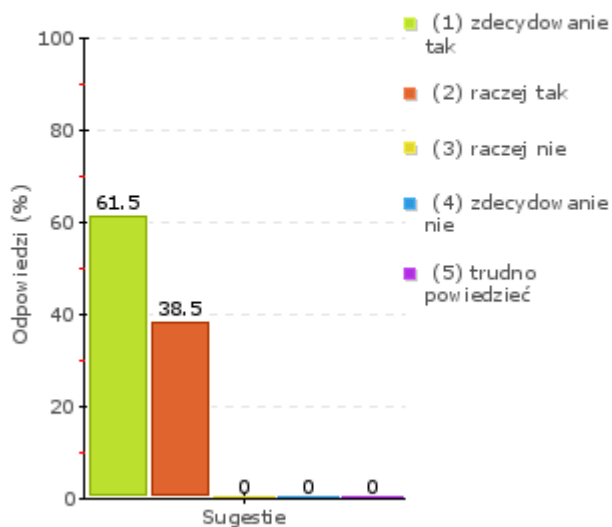

Wykres 8j

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniami?
Moje dziecko chętnie chodzi do szkoły.
KADR

Liczebność: 13

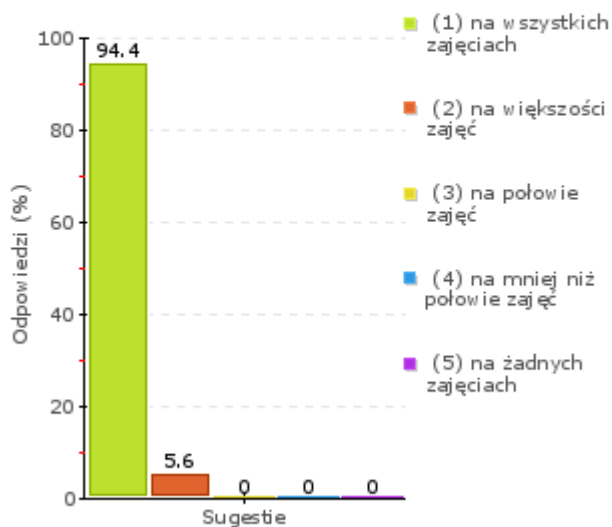
Wykres 9j

Obszar badania: Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania

Zarówno wypowiedzi uczniów, jak i spostrzeżenia odnotowane podczas obserwowanych zajęć pokazały, iż uczący się znają stawiane przed nimi cele, wiedzą, czego oczekują od nich nauczyciele, mają świadomość, do czego może im się przydać zdobyta wiedza i umiejętności (zob. rys. 1 j, 2 j, 3 j). Podczas wszystkich obserwowanych lekcji odnotowano, że uczniowie mieli możliwość poznania celów zajęć, ponieważ nauczyciele artykułowali je wprost, eksponowali na tablicy, kilkakrotnie powtarzali je, prosili uczniów o powtórzenie, wspólnie z uczniami sprawdzali stopień ich opanowania.

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Wiem, co było dzisiaj celem lekcji.
KADUMD

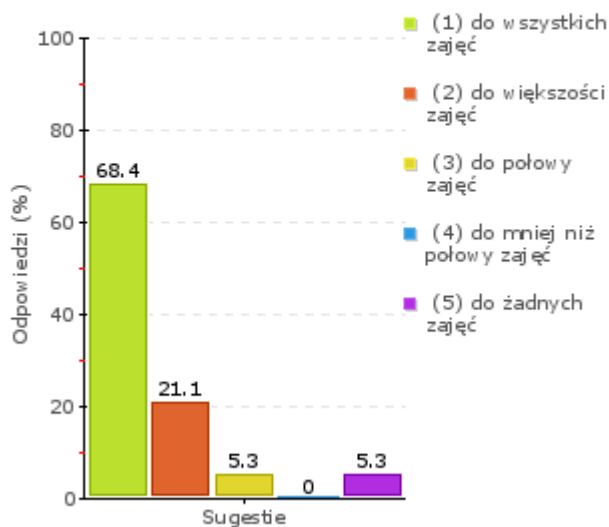
Liczebność: 18

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wiem dlaczego czegoś się uczę na tej lekcji.
KADUMS

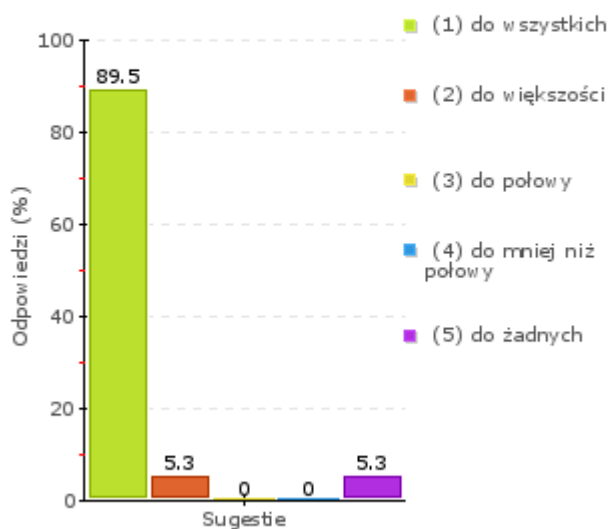
Liczebność: 19

Wykres 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele wyjaśniają nam, jakich działań oczekują od nas na lekcjach.
KADUMS

Liczebność: 19

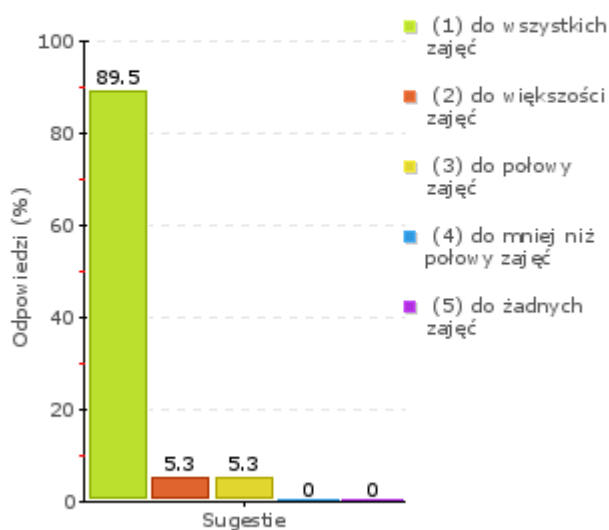
Wykres 3j

Obszar badania: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach

Badanie pokazało, że nauczyciele wspierają swoich uczniów w procesie uczenia się i skutecznie motywują do angażowania się w zajęcia. Uczniowie przyznają, że lubią się uczyć (zob. rys. 1 j), a nauczyciele pomagają im przezwyciężać napotymane trudności (zob. rys. 2 j). W opinii rodziców, większość nauczycieli wierzy w możliwości ich dziecka (zob. rys. 3 j) i częściej chwali je niż krytykuje (zob. rys. 4 j). Zdaniem nauczycieli, zdecydowana większość uczniów jest zmotywowana do nauki, dzięki informacji zwrotnej otrzymywanej od nauczyciela. Również podczas obserwowanych zajęć odnotowano, że dzięki pozytywnej informacji zwrotnej, uczniowie poprawiają swoje błędy i chętniej podejmują kolejne zadania.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Lubię się uczyć na lekcjach. KADUMS

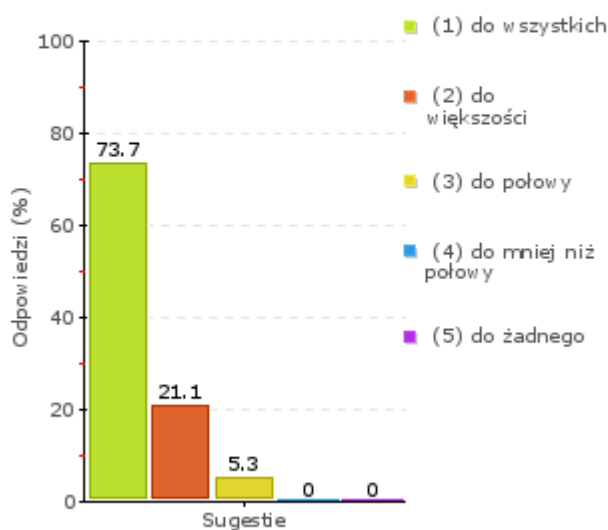
Liczebność: 19

Wykres 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele pomagają mi, jeśli potrzebuję wsparcia. KADUMS

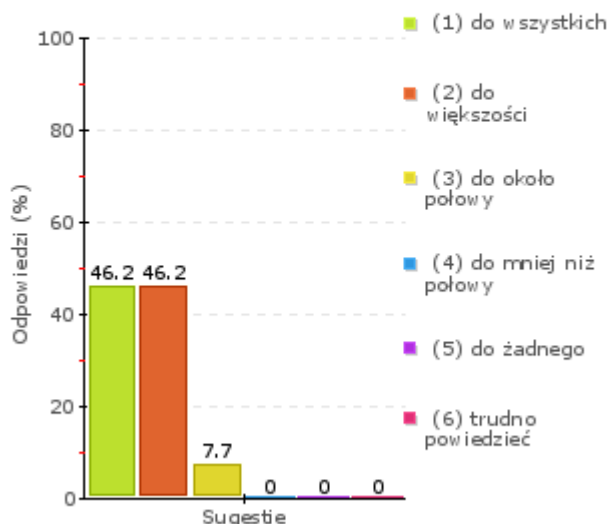
Liczebność: 19

Wykres 2j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele wierzą w możliwości
 mojego dziecka.
 KADR

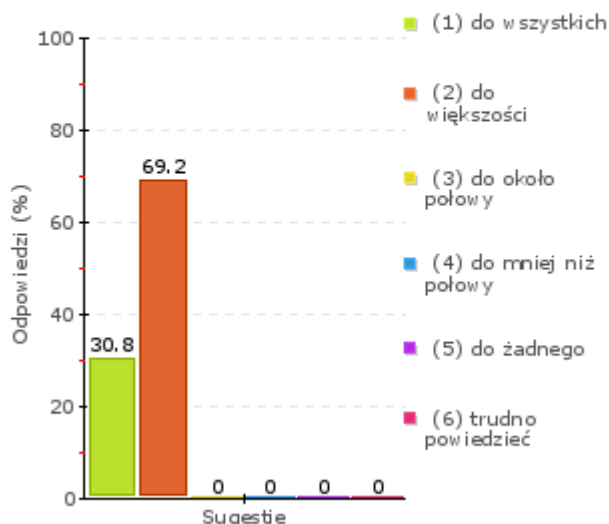
Liczebność: 13

Wykres 3j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele chwalać moje dziecko
 częściej niż krytykują.
 KADR

Liczebność: 13

Wykres 4j

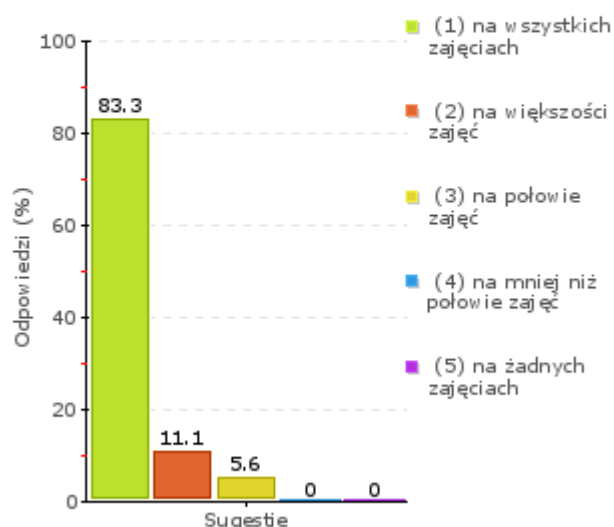
Obszar badania: Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój

Zgromadzone dane (wypowiedzi uczniów, rodziców, spostrzeżenia odnotowane podczas obserwacji zajęć) pokazują, że nauczyciele, oceniając uczniów, udzielają im pełnej informacji zwrotnej na temat osiągnięć i postępów w nauce, zwracają uwagę na prawidłowe i nieprawidłowe elementy wypowiedzi, wskazują mocne strony ucznia. Pozytywna informacja zwrotna sprawia, że uczniowie chętnie podejmują kolejne zadania, poprawiają popełnione błędy, są zmotywowani do pracy. W opinii uczniów, nauczyciele przestrzegają ustalonych i jasnych zasad oceniania (zob. rys. 1 j i 3 j) i uzasadniają prawie każdy stawiany stopień (zob. rys. 2 j). Zdaniem ankietowanych, nauczyciele rozmawiają z nimi o postępach w nauce (zob. rys. 4 j), przyczynach trudności (zob. rys. 5 j) i o tym, co wpłynęło na sukcesy uczących się (zob. rys. 6 j).

Według wszystkich ankietowanych rodziców, ocenianie dzieci zachęca je do nauki (zob. rys. 7 j).

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Moi nauczyciele przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania. KADUMD

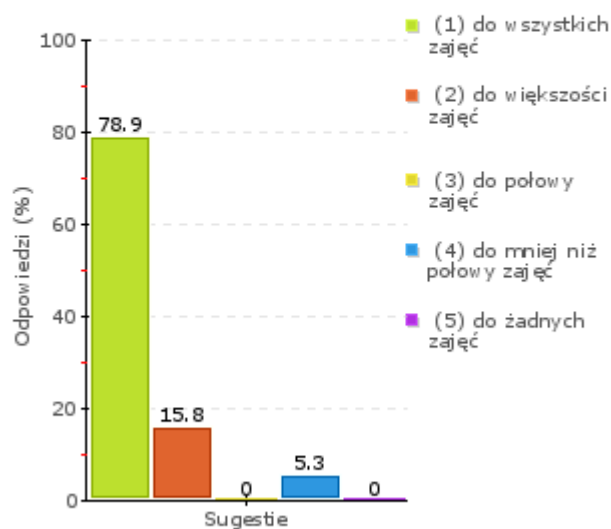
Liczebność: 18

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Uczniowie są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad. KADUMS

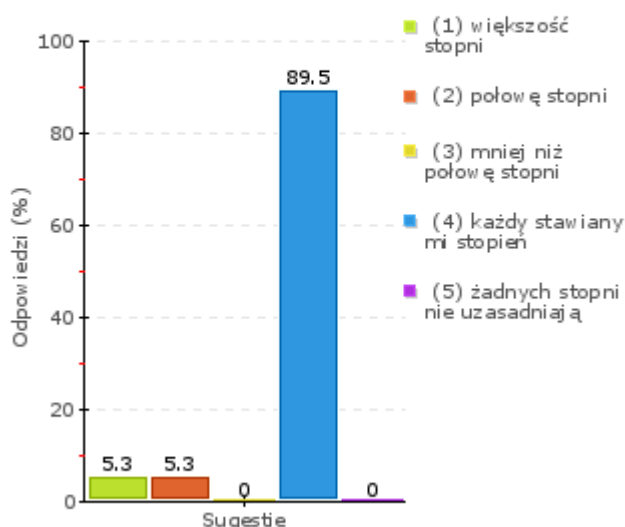
Liczebność: 19

Wykres 3j

Nauczyciele uzasadniają: KADUMS

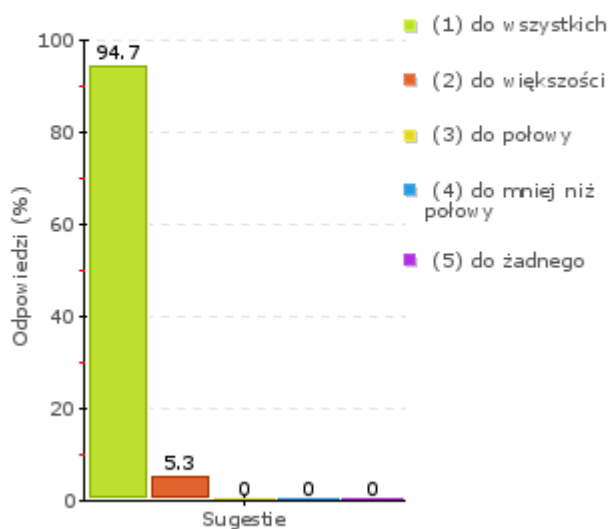
Liczebność: 19

Wykres 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele rozmawiają ze mną o postępach w nauce. KADUMS

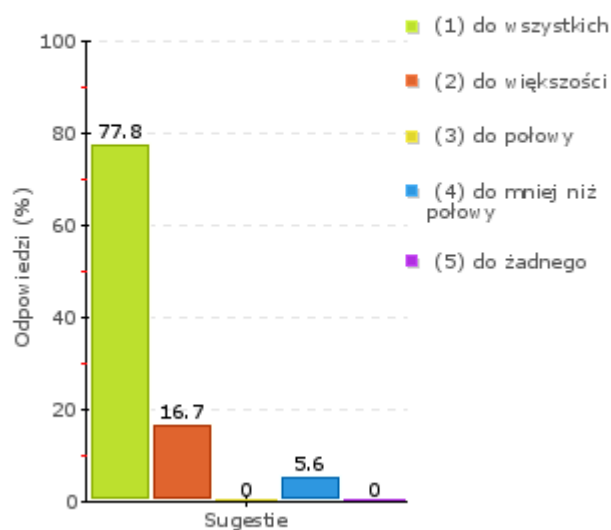
Liczebność: 19

Wykres 4j

Nauczyciele rozmawiają ze mną na temat przyczyn moich trudności w nauce.
KADUMS

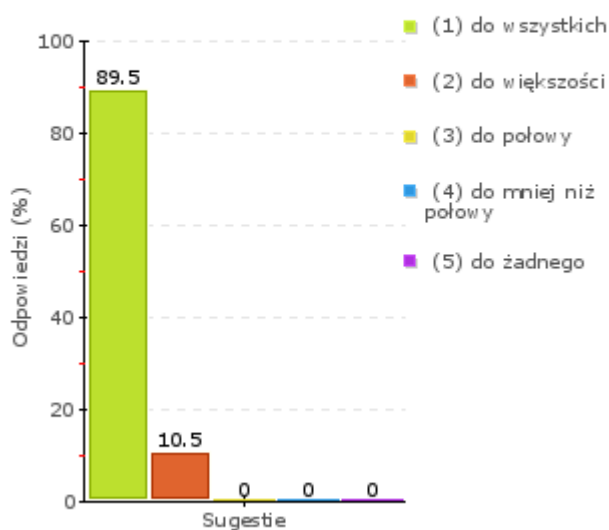
Liczebność: 19

Wykres 5j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele rozmawiają ze mną o tym, co wpłynęło na moje sukcesy w nauce.
KADUMS

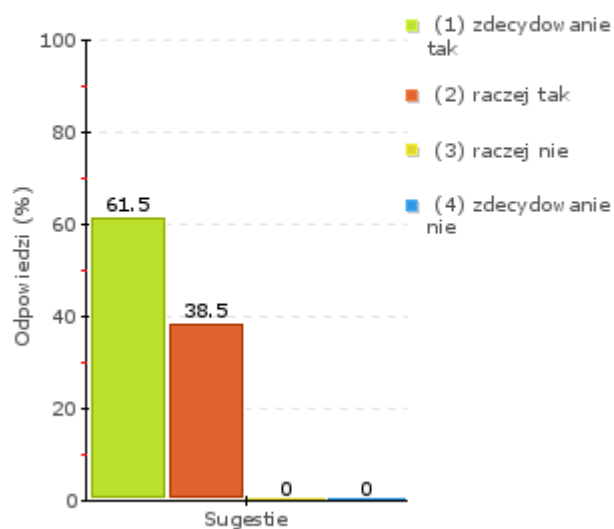
Liczebność: 19

Wykres 6j

Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko, zachęca je do uczenia się? KADR

Liczebność: 13

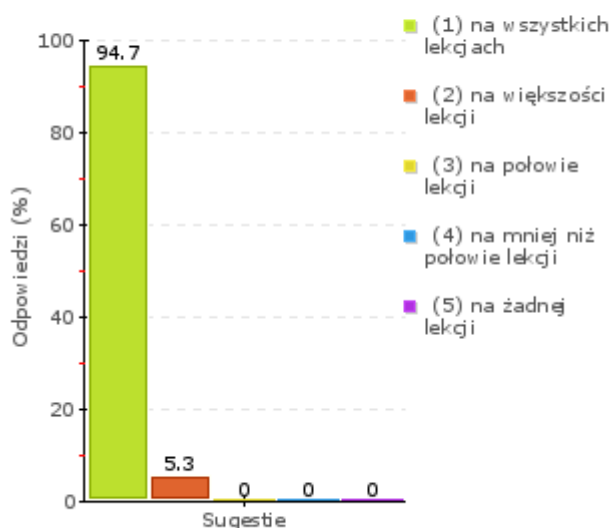
Wykres 7j

Obszar badania: Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej

Wszystkie analizowane źródła (wypowiedzi uczniów, nauczycieli, obserwacje zajęć) dowodzą, że nauczyciele wspólnie planują, a następnie konsekwentnie i systematycznie realizują działania, które pomagają uczniom w zrozumieniu świata i funkcjonowaniu w społeczeństwie. Z informacji pozyskanych podczas wywiadu z nauczycielami wynika, że dbają oni o to, by pokazywać uczniom związki między tym, co dzieje się na lekcji, a wydarzeniami lub sytuacją w najbliższej okolicy, w Polsce lub na świecie. Integracja taka brana jest pod uwagę na etapie planowania wszelkich działań pozaszkolnych służących uspołecznieniu uczniów, kształtowaniu postaw i wartości (uroczystości, wydarzenia kulturalne, wyjścia, wyjazdy), ale przede wszystkim na etapie planowania i organizowania zajęć przedmiotowych. Wszyscy ankietowani uczniowie przyznali, że to, czego się uczą w szkole, przyda im się w życiu (zob. rys. 2 j). Stwierdzili też, że na wszystkich bądź na większości zajęć mają możliwość skorzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza szkołą (zob. rys. 1 j). Opinie uczniów zbieżne są z uwagami odnotowanymi podczas obserwacji zajęć, które pokazują, że uczniowie odwołują się najczęściej do doświadczeń pozaszkolnych, ale też do wiedzy przedmiotowej, wydarzeń w Polsce i na świecie czy treści poruszanych na innych przedmiotach.

Jak często na lekcji masz możliwość korzystania z tego, czego nauczyłaś/eś się na innych przedmiotach lub poza szkołą? KADUMS

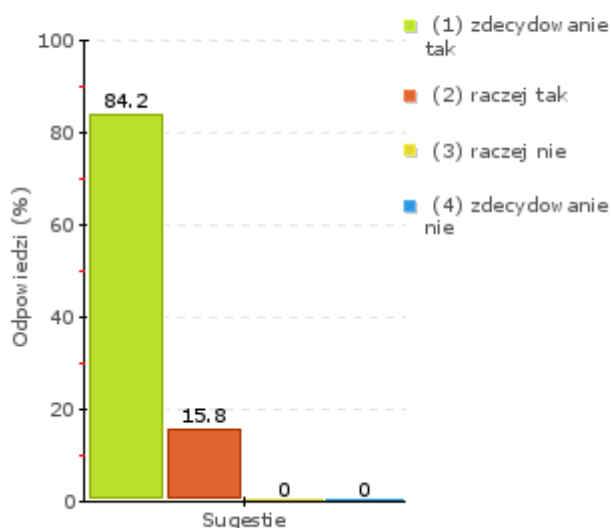
Liczebność: 19

Wykres 1j

Czy to, czego uczysz się w szkole przydaje Ci się w życiu? KADUMS

Liczebność: 19

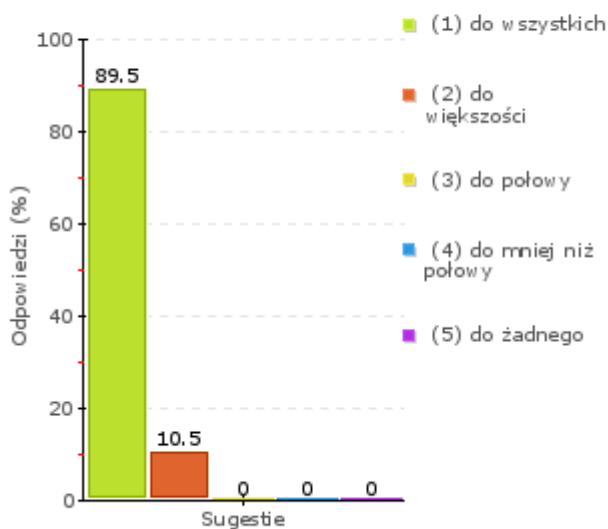
Wykres 2j

Obszar badania: Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój.

Badanie pokazuje, że uczniowie szkoły specjalnej mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się, stosownie do indywidualnych możliwości. Nauczyciele są otwarci na propozycje uczniów, realizują ich pomysły, skutecznie kształtują postawę odpowiedzialności za własny rozwój. Zdaniem uczniów, zdecydowana większość nauczycieli zachęca ich do wymyślania własnych pomysłów (zob. rys. 1 j). Uczniowie przyznali, że w dniu badania mieli największy wpływ na atmosferę panującą w klasie i sposób uczenia się; w mniejszym stopniu wpływają na realizowane treści (zob. rys. 1 w). Ankietowani uczniowie, zapytani od czego zależą ich wyniki w nauce, najczęściej wskazywali na ich własne zaangażowanie, pomoc rodziców i czas poświęcany na naukę (zob. rys. 2 w). Podczas wszystkich obserwowanych zajęć odnotowano, że nauczyciele rozmawiają z uczniami o tym, w jaki sposób będzie przebiegała lekcja, dają im możliwość wyboru pomocy dydaktycznych, materiałów plastycznych, muzycznych, umożliwiają uczniom zastanowienie się, czego się nauczyli, a także wypowiedzenie się na temat zajęć (co im się podobało na lekcji, co nie). Nauczyciele są czujni, "wysłuchują się" w indywidualne potrzeby uczniów, śledzą ich zaangażowanie i samopoczucie, często dostosowują się do preferencji dziecka czy jego stanu emocjonalnego. Przebieg zajęć jest w wysokim stopniu zdeterminowany przez zachowania uczniów.

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zachęcają mnie do wymyślania i realizowania własnych pomysłów. KADUMS

Liczebność: 19

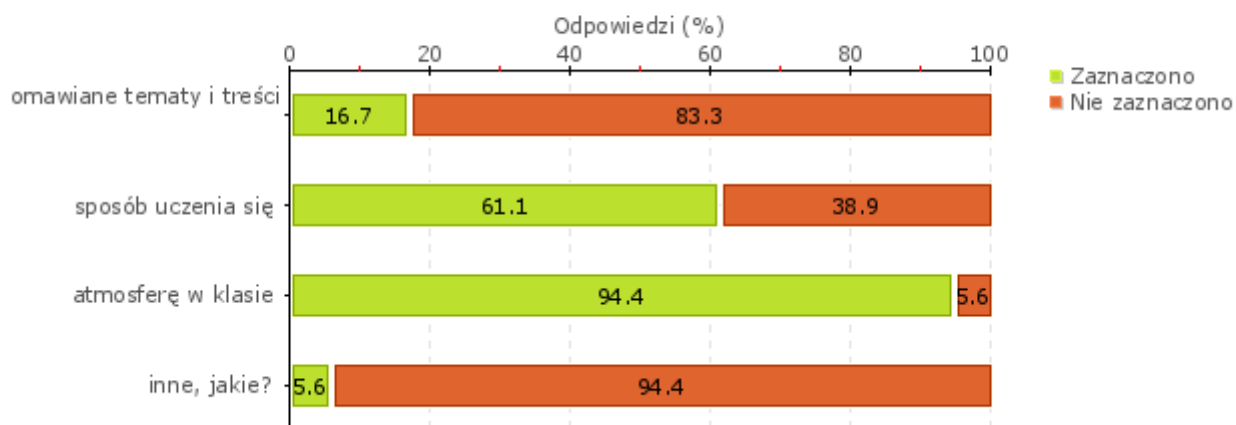

Wykres 1j

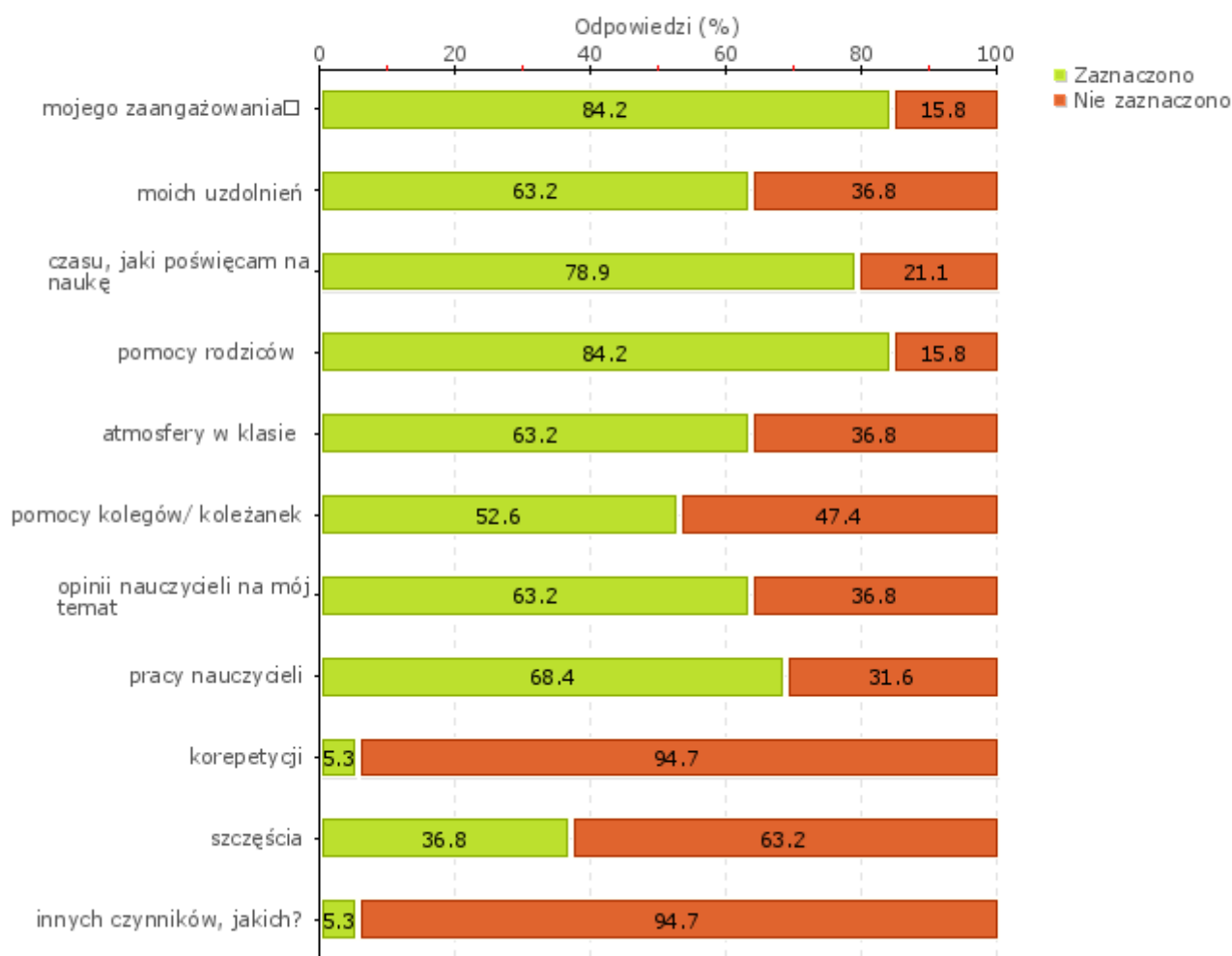
Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Na co miałaś/eś dzisiaj wpływ podczas lekcji? KADUMD

Liczebność: 18

Moje wyniki w nauce najbardziej zależą od: KADUMS

Liczebność: 19

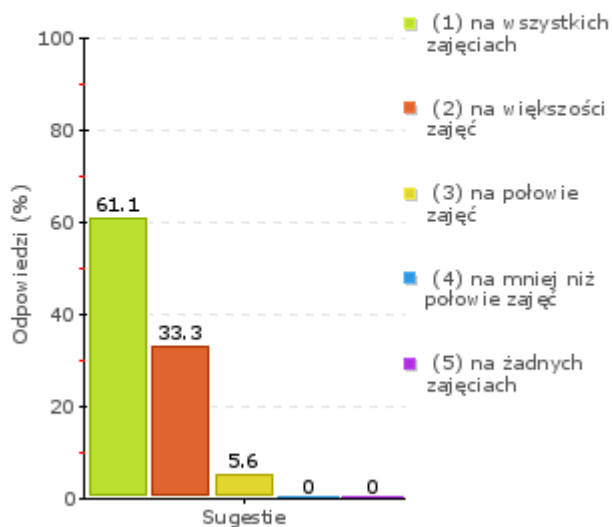
Wykres 2w

Obszar badania: Uczniowie uczą się od siebie nawzajem

Zarówno wypowiedzi uczniów i nauczycieli, jak też spostrzeżenia odnotowane podczas obserwowanych zajęć pokazują, że w szkole świadomie i skutecznie kształtowana jest umiejętność uczenia się we współdziałaniu. Podczas wszystkich obserwowanych zajęć zauważono, że nauczyciele stosują metody, które umożliwiają wszystkim uczniom wzajemne uczenie się, stwarzają sytuacje, w których uczący się pomagają sobie nawzajem. Dzieci uczą się od siebie poprzez prezentację (aktywne słuchanie), wspólne rozwiązywanie problemu, zespołowe (w parach) ustalanie rozwiązania, ocenę koleżeńską i wzajemne poprawianie sobie błędów, uzupełnianie się w wykonywaniu zadania. Ankietowani nauczyciele, zapytani o stosowane przez nich metody umożliwiające wzajemne uczenie się, wskazywali najczęściej: prezentacje uczniowskie, ocenę koleżeńską, uczenie się w działaniu (lekcje w terenie, praca z materiałami źródłowymi, przygotowywanie uroczystości), współpraca w parach. Informacje te zbieżne są z wypowiedziami uczniów, którzy przyznają, że na większości zajęć pracują w grupach lub w parach (zob. rys. 1 j, 2 j), wykonują zadania wymyślone przez siebie i innych uczniów (zob. rys. 3 j).

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Dzisiaj na zajęciach pracowałam/em w grupach lub parach
KADUMD

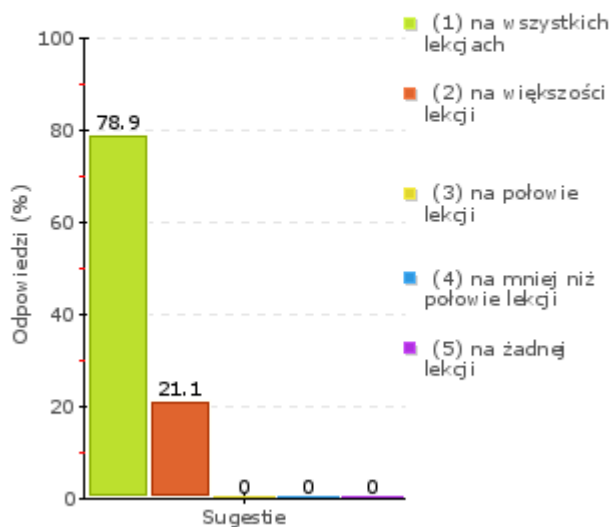
Liczebność: 18

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Pracuję w grupach lub parach. KADUMS

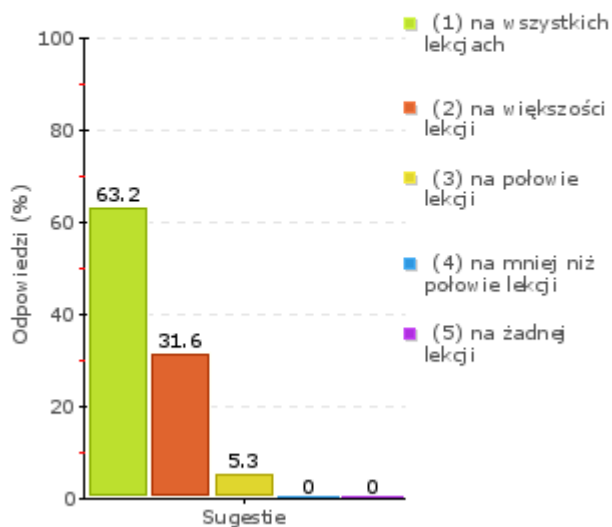
Liczebność: 19

Wykres 2j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wykonuję zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów. KADUMS

Liczebność: 19

Wykres 3j

Obszar badania: W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów

Przeprowadzone badanie pokazuje, że szkoła systematycznie diagnozuje i identyfikuje specyficzne potrzeby uczniów i na tej podstawie wdraża nowatorskie rozwiązania służące ich rozwojowi. Z informacji pozyskanych od dyrektora i nauczycieli wynika, że w ostatnim czasie, w związku z pojawieniem się w placówce uczniów posługujących się systemem gestów i symboli Makaton, w sposób kompleksowy wprowadzono stosowanie alternatywnych metod komunikacji. W związku z realizacją "projektu", szkoła podjęła następujące działania:

- udział grupy nauczycieli w specjalistycznym szkoleniu zewnętrznym: „Autyzm – sposoby komunikacji”,
- zorganizowanie szkoleniowego zebrania (alternatywne metody komunikacji) dla rady pedagogicznej ośrodka (SOSW w Tomaszowie Lub.),
- współorganizacja (ze Stowarzyszeniem Samarytanin) profesjonalnego szkolenia "MAKATON", adresowanego do nauczycieli z SOSW z Tomaszowa, Zamościa, Hrubieszowa, do rodziców, pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tomaszowie Lub, Przedszkola Samorządowego nr 1 w Tomaszowie Lub, szkół podstawowych i gimnazjów z powiatu tomaszowskiego,
- zorganizowanie lekcji otwartej dla ww. podmiotów "Funkcjonowanie ucznia autystycznego w klasie szkolnej",
- zakup programu komputerowego Boardmaker & Speaking Dynamically Pro wspomagającego pracę nauczycieli z uczniami autystycznymi oraz niemówiącymi.

Powszechne (co pokazały też obserwacje zajęć), kompleksowe, obejmujące wszystkie osoby komunikujące się z uczniami (nauczyciele, członkowie rodziny, administracja i obsługa szkoły, koledzy i koleżanki, inne osoby obcujące z dziećmi) działania, umożliwiły dzieciom bardziej efektywne kontaktowanie się z otoczeniem, przyswajanie wiedzy, lepsze funkcjonowanie w środowisku.

Dostrzegając potrzeby wzajemnej, szerszej integracji uczniów niepełnosprawnych, wyrażania emocji w twórczości artystycznej, uczenia się poprzez interdyscyplinarne doświadczanie, przełamywania barier i autoprezentacji, szkoła cyklicznie i konsekwentnie organizuje "Festiwal Twórczości Artystycznej „Buziak”, który ma zasięg ogólnopolski, a swym zakresem tematycznym obejmuje nie tylko prezentacje artystyczne i podsumowujący koncert galowy, ale też imprezy towarzyszące, typu: wieczorek integracyjny, ognisko, dyskoteki, wycieczki autokarowe po Roztoczu. Coroczne doświadczenia szkoły oraz zainteresowanie innych ośrodków udziałem w imprezie pokazują, że zakładane cele są osiąmane, uczniowie śmielej poruszają się w środowisku, czują się pełnoprawnymi członkami społeczności (nie tylko lokalnej).

Innym niestandardowym rozwiązaniem była realizacja całorocznego, interdyscyplinarnego, angażującego całą społeczność szkolną projektu, opracowanego w związku z obchodami Roku Janusza Korczaka (patrona placówki). Specyfika projektu podporządkowana została potrzebom edukacyjnym uczniów niepełnosprawnych. Zaplanowane formy i metody angażowały wszystkich uczniów, rodziców, pracowników ośrodka, partnerów szkoły w bezpośrednie działanie. Uczniowie szkoły podstawowej mogli czerpać z doświadczenia swoich starszych kolegów, uczyć się od nich, czuć radość płynącą ze zdobywania wiedzy, identyfikować optymalne kierunki rozwijania swojej osobowości. Jednym z celów projektu było pobudzenie różnorodnych form aktywności: poznawczej, społecznej, ruchowej, artystycznej, rekreacyjnej (turystycznej) poprzez różnorodne formy

zaangażowania: tworzenie kącików patrona, konkurs literacko-plastyczny, multimedialny Poranek Korczakowski, montaż słowno-muzyczny, warsztaty historyczne, wycieczki do miejsc związanych z postacią patrona (Sejm RP, Dom Sierot przy ulicy Krochmalnej, Muzeum Powstania Warszawskiego), zawody sportowe u puchar Kajtusia Czarodzieja, Kino Korczakowskie, Festiwal Piosenki o Berło Króla Maciusia I, poetycko-muzyczne spotkanie z Januszem Korczakiem w przedwojennej kawiarence, turniej wiedzy o patronie. Ewaluacja projektu pokazała, że realizacja różnorodnych działań przyniosła wymierne efekty dla uczniów (twórczy rozwój, możliwość samorealizacji, poznanie i zrozumienie świata), nauczycieli (wzbogacenie warsztatu pracy, przekonanie o wartości niestandardowych form i metod), rodziców (radość z wszechstronnego rozwoju dziecka poprzez udział w atrakcyjnych bezpłatnych zajęciach), szkoły (pozyskiwanie partnerów i sojuszników, tworzenie pozytywnego wizerunku placówki w społeczeństwie - nie tylko lokalnym).

Wymaganie:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Poziom spełnienia wymagania: B

Uczniowie Szkoły Podstawowej Specjalnej w Tomaszowie Lubelskim nabywają wiadomości i umiejętności określone we właściwej dla nich podstawie programowej, z powodzeniem uzyskują promocję do klas wyższych programowo, kończą szkołę z wynikami stosownymi do zdiagnozowanych predyspozycji i możliwości. Systemowe rozpoznawanie i analizowanie osiągnięć każdego ucznia pozwala nauczycielom planować pracę zgodną z możliwościami, predyspozycjami i zainteresowaniami uczących się. Konsekwentne wdrażanie działań wynikających z formułowanych wniosków sprawia, że uczniowie odnoszą sukcesy na miarę swoich możliwości: poprawiają wyniki w nauce, doskonalą umiejętności, rozwijają zainteresowania, odnoszą sukcesy w konkursach tematycznych, przeglądach artystycznych, zawodach sportowych.

Biorąc pod uwagę adekwatność podejmowanych działań do zdiagnozowanych potrzeb uczniów oraz skuteczność realizowanych przedsięwzięć (dydaktycznych, wychowawczych, organizacyjnych), należy uznać, że szkoła spełnia to wymaganie na wysokim poziomie.

Obszar badania: W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

Wypowiedzi dyrektora i analiza udostępnionej dokumentacji wskazują, że w szkole prowadzi się diagnozy wstępne dotyczące wiadomości i umiejętności nowych uczniów, a pozyskane w ten sposób informacje wykorzystuje się do planowania i organizowania pracy dydaktycznej i wychowawczej. Nauczyciele wraz ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda) diagnozują osiągnięcia uczniów poprzez, m.in.:

- analizy ocen odnotowanych na świadectwach z poprzedniej szkoły,
- analizy dostarczonych przez rodziców orzeczeń z poradni psychologiczno-pedagogicznej, zaświadczeń od lekarzy specjalistów, opinii wychowawców klas,
- analizy prowadzonych przez szkołę diagnoz na „wstępie” w zakresie możliwości intelektualnych i rozwojowych każdego ucznia.

Nabyta w ten sposób wiedza wykorzystywana jest, m.in. do:

- opracowania indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych,

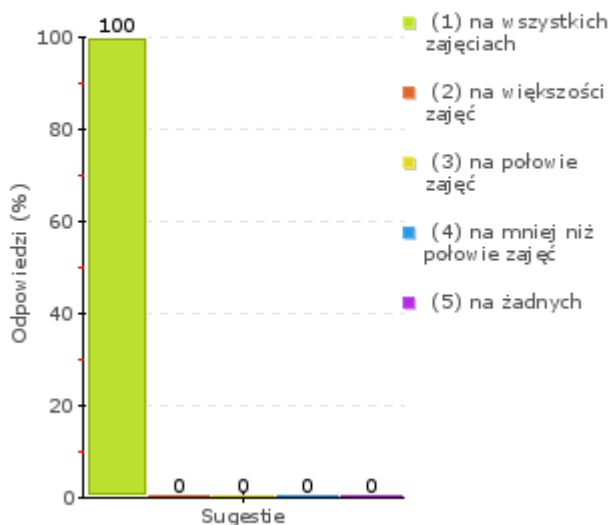
- planowania zajęć rewalidacyjnych (program rewalidacji indywidualnej),
- planowania zajęć logopedycznych (indywidualny program logopedyczny),
- modyfikacji metod i form pracy,
- podjęcia decyzji o wydłużeniu okresu nauki.

Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji

Obserwacje zajęć oraz wypowiedzi nauczycieli wskazują, że podstawa programowa kształcenia ogólnego jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Systematycznie podczas zajęć stosowane są zalecenia specyficzne dla realizowanych przedmiotów oraz takie, które dotyczą różnicowania treści w zależności od możliwości i potrzeb uczniów, sposobu ich motywowania do aktywnego poznawania rzeczywistości, umiejętności poprawnego mówienia, słuchania, czytania i pisania. Podczas zajęć lekcyjnych nauczyciele kształtują umiejętności kluczowe dotyczące uczenia się, czytania, myślenia naukowego i matematycznego, pracy zespołowej, odkrywania swoich zainteresowań oraz komunikowania się w języku ojczystym (rys. 1j - 6j).

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów KADN

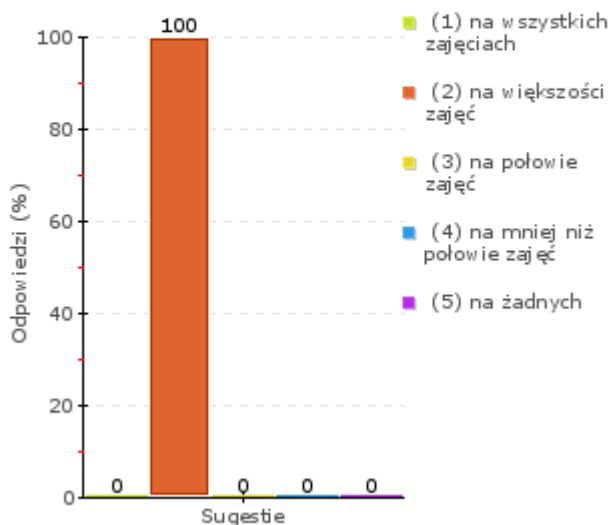
Liczebność: 21

Wykres 1j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa KADN

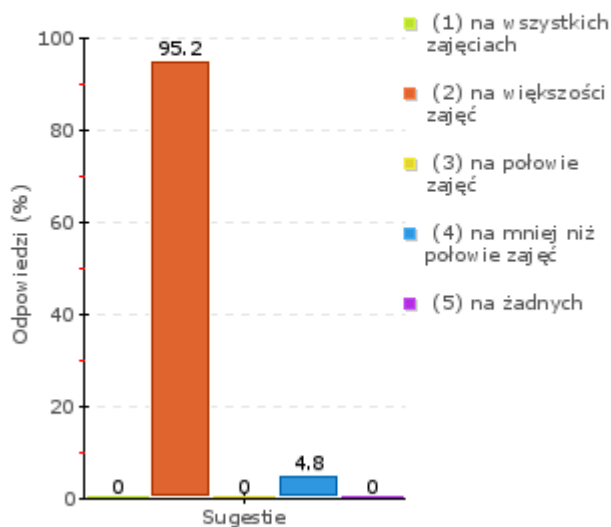
Liczebność: 21

Wykres 2j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym KADN

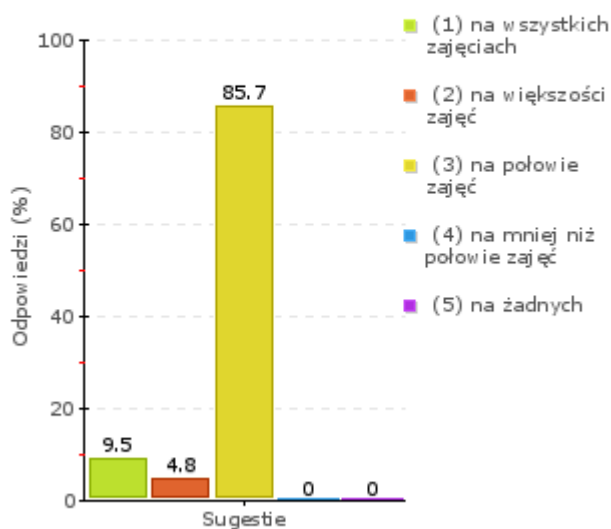
Liczebność: 21

Wykres 3j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i/lub przygotowania do dalszej edukacji KADN

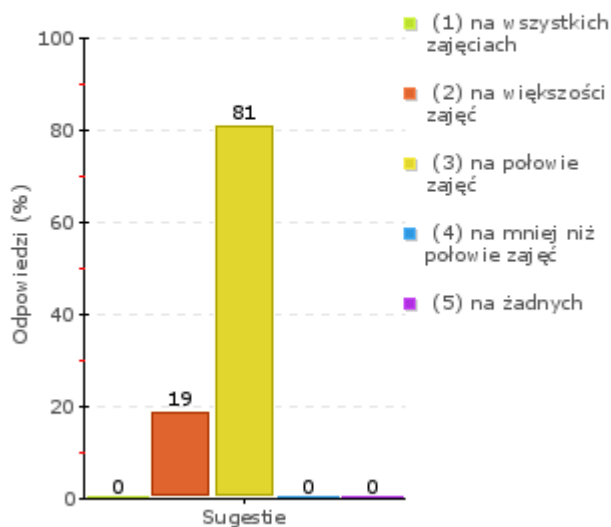
Liczebność: 21

Wykres 5j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność pracy zespołowej KADN

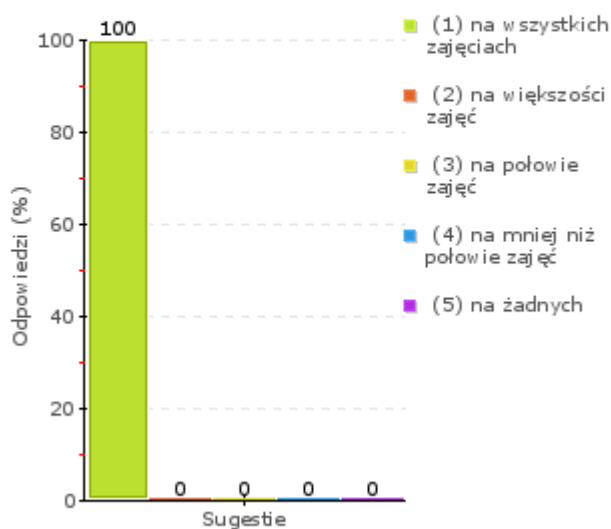
Liczebność: 21

Wykres 4j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność komunikowania się w języku ojczystym KADN

Liczebność: 21

Wykres 6j

Obszar badania: W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz

---

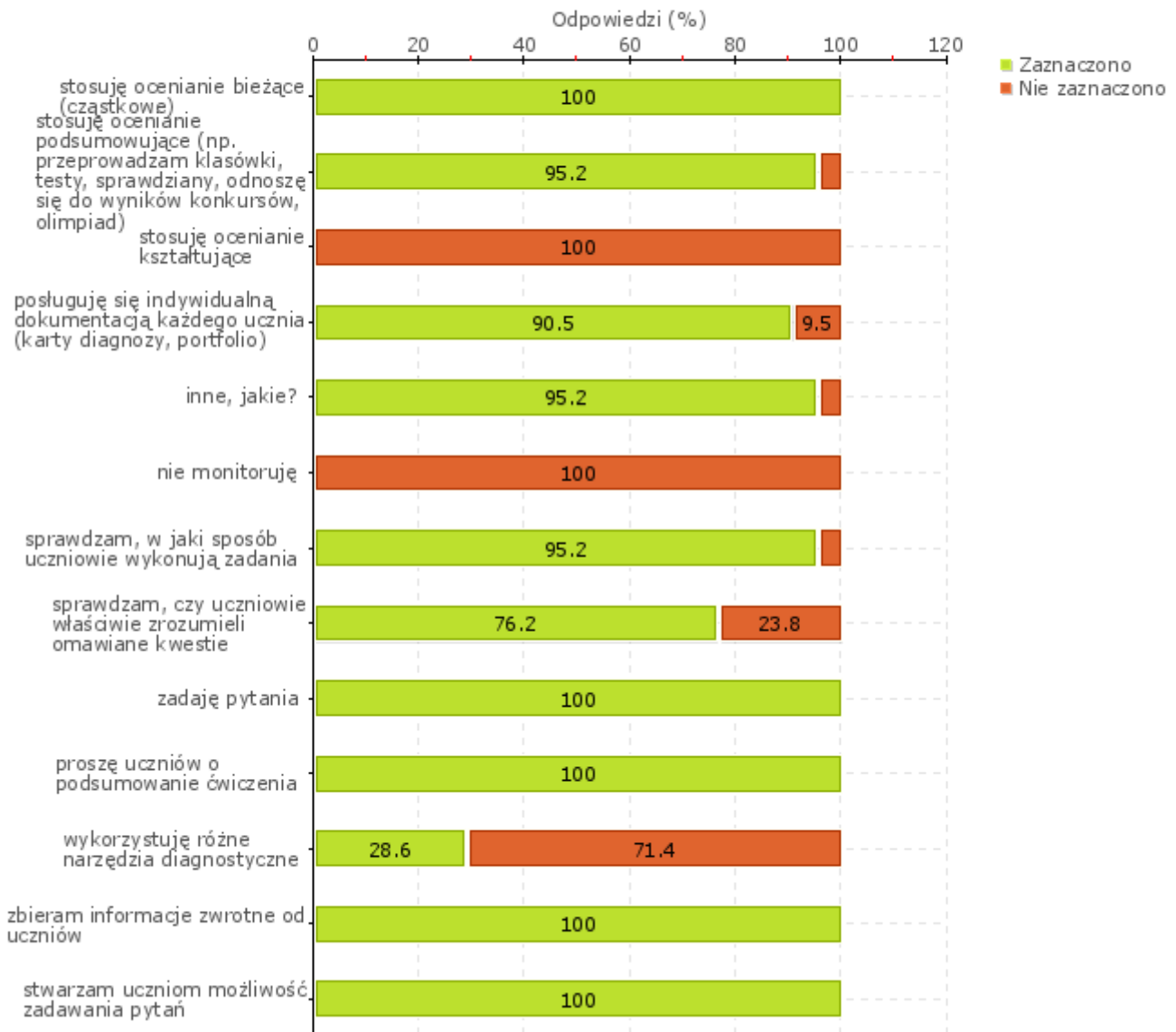
Wypowiedzi nauczycieli oraz obserwacje zajęć wskazują, że w szkole monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego indywidualne możliwości rozwojowe. Nauczyciele powszechnie monitorują nabywanie wiadomości i umiejętności przez uczniów (rys. 1w) stosując ocenianie bieżące i podsumowujące, zadając pytania, zbierając informacje zwrotne oraz stwarzając możliwość zadawania pytań i podsumowania zajęć.

Wnioski z analizy osiągnięć uczniów nauczyciele wykorzystują do:

- modyfikacji planów dydaktyczno - wychowawczych,
- dostosowania metod i form pracy do indywidualnych możliwości uczniów (m.in. opracowywanie kart pracy, modyfikacja kryteriów oceniania, wydłużenie czasu na przyswojenie nowych wiadomości, wielokrotne powtarzanie i utrwalanie treści),
- motywacji uczniów do aktywnej pracy na lekcji, udziału w zajęciach pozalekcyjnych,
- angażowania uczniów w pomoc koleżeńską,
- organizacji wycieczek dydaktycznych,
- wprowadzania elementów oceniania kształtującego.

W jaki sposób monitoruje Pan/i osiągnięcia uczniów? KADN

Liczebność: 21

Wykres 1w

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych

Analizowane źródła (wypowiedzi uczniów, dyrektora, nauczycieli, udostępniona dokumentacja) wskazują, że wdrażanie przez szkołę wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów, prowadzi do podejmowania skutecznych działań (zarówno dydaktycznych, jak i wychowawczych), które przyczyniają się do poprawy wyników w nauce, sprzyjają osiąganiu przez uczniów różnorodnych sukcesów. Do ważniejszych działań, sprzyjających osiąganiu zamierzonych celów, dyrektor i nauczyciele zaliczają:

- powszechne stosowanie indywidualizacji procesu dydaktycznego poprzez, m.in. różnicowanie poziomu pracy na każdej jednostce lekcyjnej; dostosowanie czasu pracy oraz ćwiczeń i zadań do indywidualnych możliwości ucznia; różnicowanie zadań domowych i sprawdzianów.
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań oraz zajęć dodatkowych przygotowujących uczniów do sprawdzianu szóstoklasisty;
- przygotowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, artystycznych, tematycznych i zawodach sportowych oraz działalności społecznej;
- promowanie osiągnięć uczniów (umieszczanie informacji na stronie internetowej, wręczane pochwał i nagród na apelach szkolnych; organizowanie wystaw prac i wytworów dziecięcych oraz innych osiągnięć uczniów);
- prowadzenie pogłębionej diagnozy możliwości i potrzeb każdego ucznia.

O skuteczności podejmowanych działań świadczą dane (w tym wypowiedzi samych uczniów) mówiące o tym, że:

- uczniowie osiągają sukcesy dydaktyczne i wychowawcze na miarę swoich możliwości;
- uczniowie przezwyciężają trudności natury dydaktycznej i wychowawczej, na miarę swoich możliwości radzą sobie z problemami wpływającymi na wyniki w nauce,
- uczniowie corocznie odnoszą znaczące sukcesy w konkursach przedmiotowych, tematycznych, przeglądach artystycznych, zawodach, turniejach i rozgrywkach sportowych szczebla ogólnopolskiego, wojewódzkiego, rejonowego (zdobywając czołowe miejsca).

Obszar badania: Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy

---

Szkoła podejmuje adekwatne działania służące przygotowaniu uczniów do kolejnych etapów kształcenia oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Przygotowując uczniów do nauki na wyższym etapie edukacyjnym szkoła kształtuje umiejętności: formułowania logicznych wypowiedzi, wykorzystania wiedzy w praktyce, radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych i problemowych, korzystania z informacji, czytania ze zrozumieniem, współpracy w zespole, radzenia sobie z własnymi emocjami, sprawnego wykorzystania podstawowych działań matematycznych, rozwijania zainteresowań, racjonalnego korzystania z czasu wolnego, odpowiedzialności za powierzone zadanie, samodzielności w podejmowaniu decyzji oraz orientacji w środowisku lokalnym.

Wymaganie:

Respektowane są normy społeczne

Poziom spełnienia wymagania: B

Szkoła Podstawowa Specjalna w Tomaszowie Lubelskim podejmuje skuteczne działania, które zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Poczucie bezpieczeństwa u uczniów wzmacniają jasne i zrozumiałe dla wszystkich zasady zachowania i normy postępowania. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej przestrzegają wspólnie ustalonych norm, stosują się do obowiązujących zasad, darzą się wzajemnym szacunkiem i zaufaniem.

Szkoła stwarza pozytywny klimat sprzyjający inicjatywom i samorządności uczniów. Uczniowie aktywnie uczestniczą w różnorodnych działaniach organizowanych przez Samorząd Uczniowski (impresy szkolne, akcje charytatywne, wycieczki).

Badanie pokazuje ponadto, iż w szkole systemowo analizuje się działania wychowawcze służące eliminowaniu zagrożeń oraz przedsięwzięcia wzmacniające pożądane postawy. Prowadzone analizy dotyczą zarówno zachowań uczniów, jak i działań wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli. Formułowane na tej podstawie wnioski służą wprowadzaniu zmian i modyfikacji. Uczniowie i ich rodzice są aktywnie włączani w prowadzone analizy, uczestniczą we wprowadzaniu pożądanych zmian.

Biorąc pod uwagę skuteczność działań, ich adekwatność do zdiagnozowanych problemów oraz aktywny udział uczniów i ich rodziców we wprowadzaniu zmian i modyfikacji, należy uznać, że wymaganie to spełniane jest w wysokim stopniu.

Obszar badania: Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne

Szkoła podejmuje różnorodne i skuteczne działania, które zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Z informacji pozyskanych od przedstawiciela organu prowadzącego, pracowników niepedagogicznych, partnerów szkoły, dyrekcji, nauczycieli i rodziców wynika, że bezpieczeństwo uczniom zapewnia się poprzez:

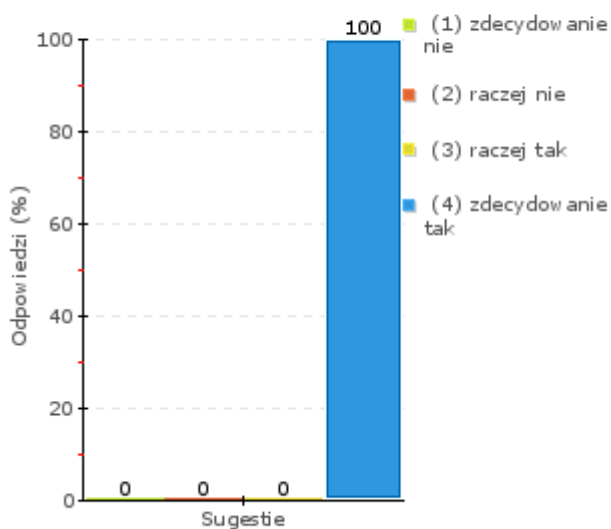
- stały nadzór (dyżury nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, monitoring wizyjny),
- natychmiastowe reakcje na zachowania niepożądane,
- stałą opiekę pedagoga i psychologa szkolnego,
- zapewnienie opieki medycznej,
- profilaktyczne spotkania, prelekcje, pogadanki dla uczniów i ich rodziców,

- systematyczne przeglądy bhp, oznaczenie dróg ewakuacyjnych, bezzwłoczne usuwanie wszelkich usterek, uporządkowanie terenu przyszkolnego,
- zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu posiadających stosowne atesty i certyfikaty,
- wyposażenie pracowni i pokoju nauczycielskiego w apteczki pierwszej pomocy,
- przeszkolenie pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

O skuteczności podejmowanych działań świadczą wypowiedzi uczniów, którzy czują się bezpiecznie podczas zajęć, przerw międzylekcyjnych oraz na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych (rys. 1j - 3j). Ankietowani uczniowie wskazują jednak pojedyncze przypadki niepożądanych zachowań, z jakimi spotykają się w szkole (rys. 4j - 12j).

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na lekcjach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

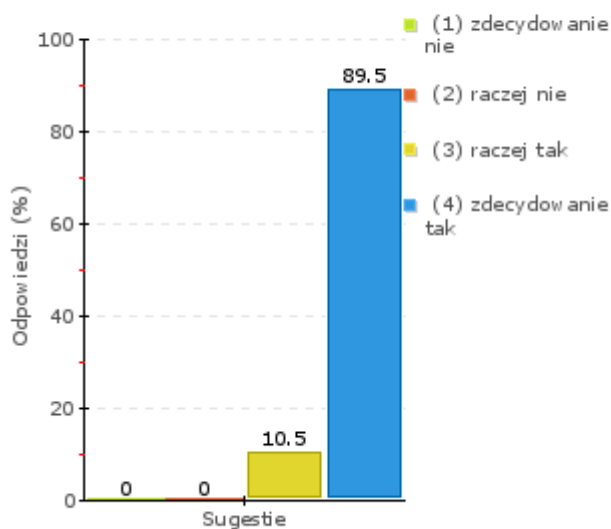
Liczebność: 19

Wykres 1j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na przerwach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

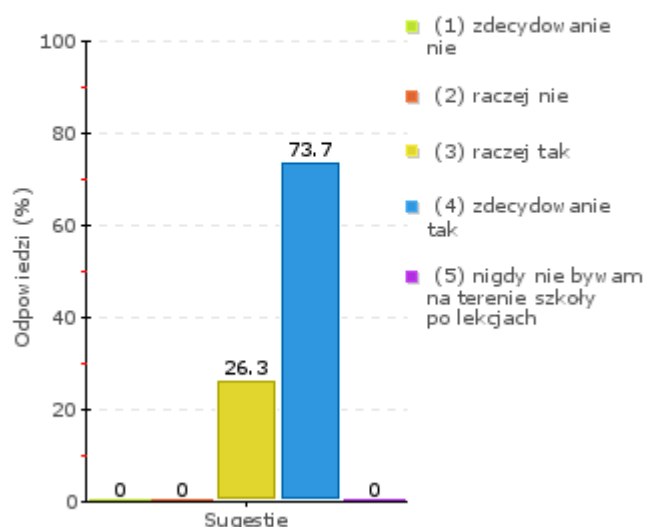
Liczebność: 19

Wykres 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Na terenie szkoły po zajęciach
 lekcyjnych (np. kiedy przychodzę na
 boisko) czuję się bezpiecznie. KADUMS

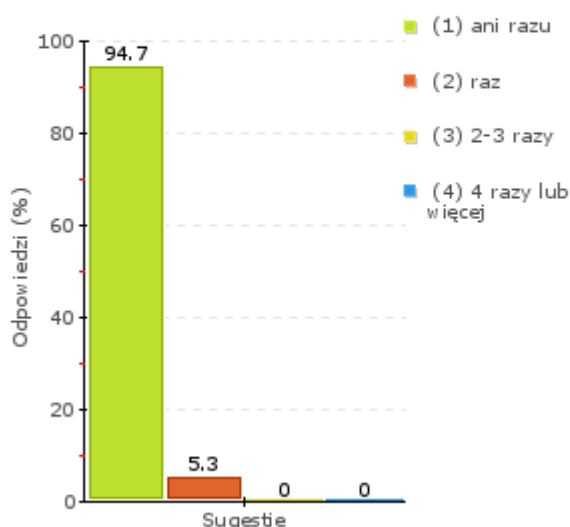
Liczebność: 19

Wykres 3j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Umysłnie zniszczono rzecz należącą
 do Ciebie. KADUMS

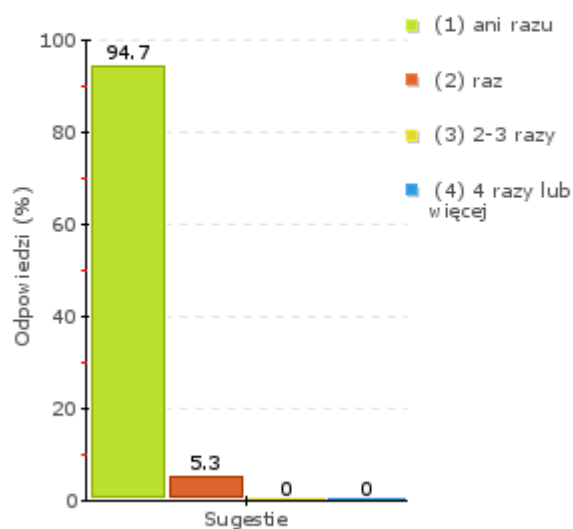
Liczebność: 19

Wykres 4j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub
 pieniądze. KADUMS

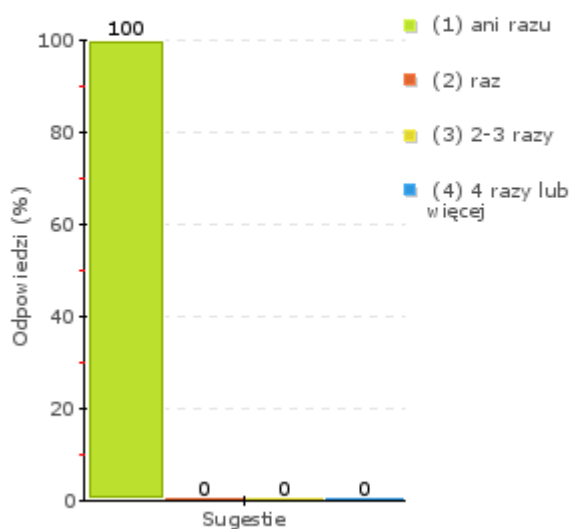
Liczebność: 19

Wykres 5j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Inni uczniowie zmuszali Cię do
 kupowania czegoś za Twoje własne
 pieniądze lub oddawania im Twoich
 rzeczy. KADUMS

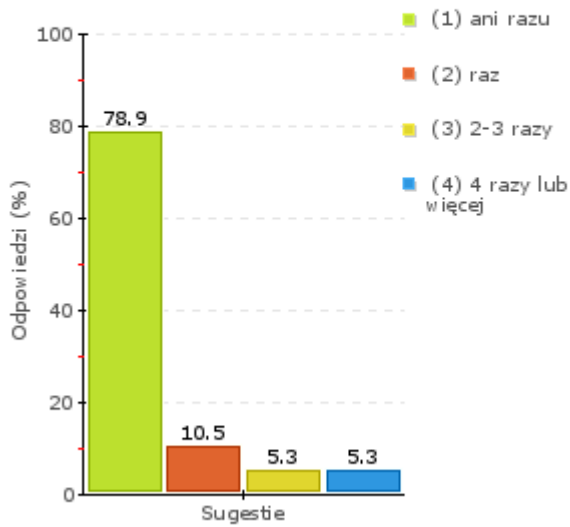
Liczebność: 19

Wykres 6j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk.
KADUMS

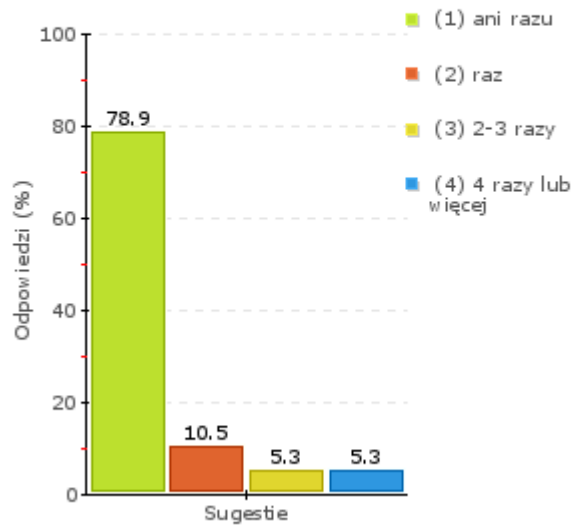
Liczebność: 19

Wykres 7j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny.
KADUMS

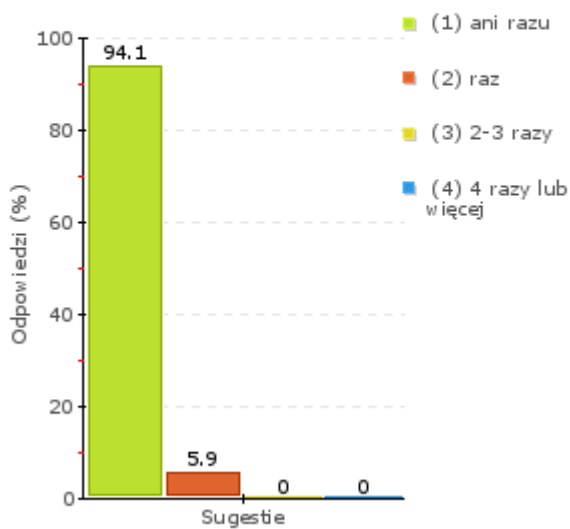
Liczebność: 19

Wykres 8j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą.
KADUMS

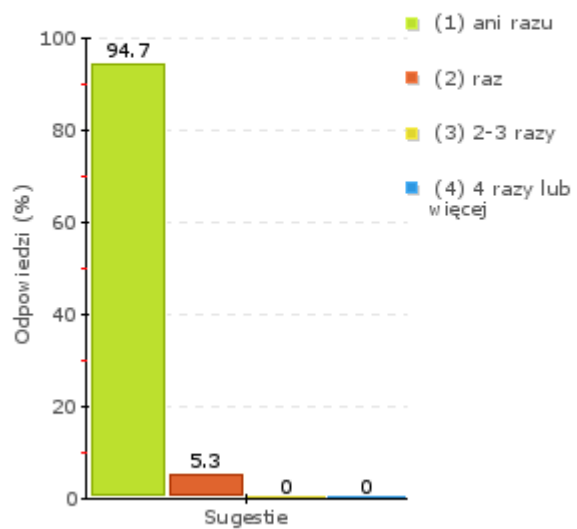
Liczebność: 19

Wykres 9j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.
KADUMS

Liczebność: 19

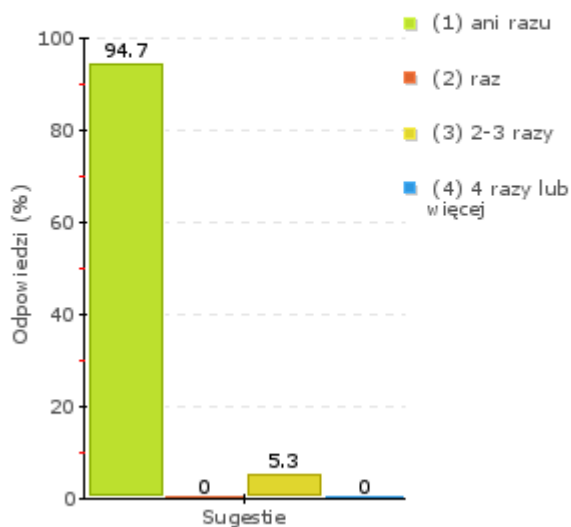

Wykres 10j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Zostałaś/eś pobita/y. KADUMS

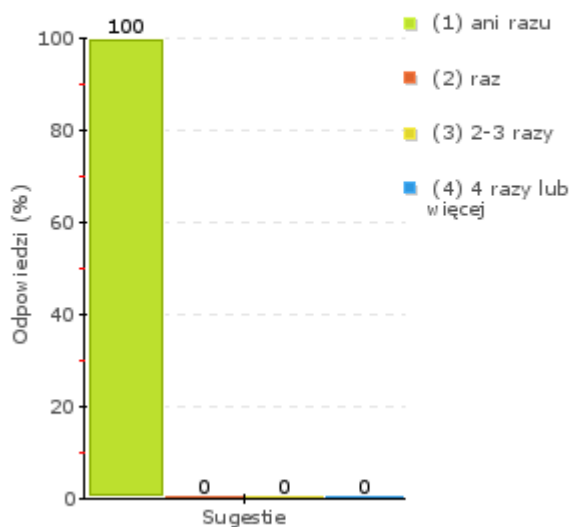
Liczebność: 19

Wykres 11j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Uczestniczyłeś/aś w bójce z innymi uczniami, w której używano niebezpiecznego narzędzia. KADUMS

Liczebność: 19

Wykres 12j

Obszar badania: Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego

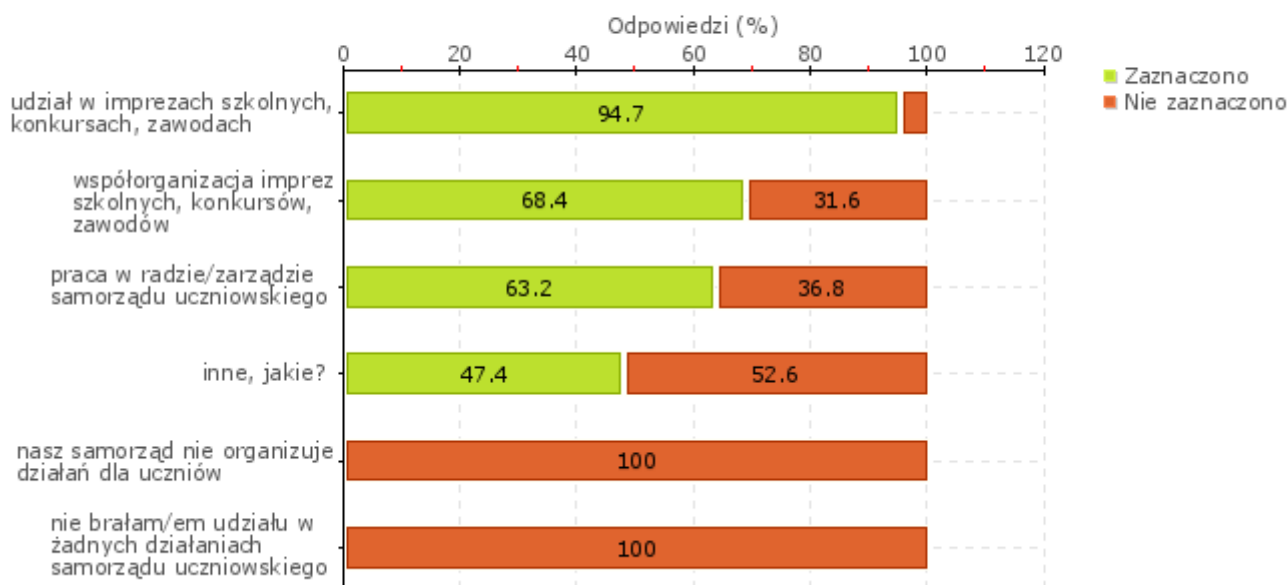
Z przeprowadzonego badania wynika, że samorządność uczniowska to dobra szkoła współpracy. Szkoła tworzy klimat sprzyjający podejmowaniu przez uczniów we współpracy z nauczycielami różnych inicjatyw i przedsięwzięć. Świadczą o tym wypowiedzi uczniów i ich nauczycieli. Większość uczniów bierze udział w różnorodnych działaniach organizowanych przez Samorząd Uczniowski (rys. 1 w). Przykładami uczniowskiej aktywności, są między innymi:

- współorganizowanie wyborów do Samorządu Uczniowskiego oraz opieka nad sztandarem szkoły;
- współorganizacja przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, okolicznościowym (np.: rozpoczęcie roku szkolnego, DEN połączony ze ślubowaniem, itp.) i społeczny (np. „Sprzątanie świata”, "Góra grosza");
- opieka nad gazetką szkolną.

Nauczyciele wspierają inicjatywy uczniów: uwzględniając ich propozycje, udzielając niezbędnej pomocy, zapewniając opiekę podczas wyjazdów, wycieczek, imprez pozaszkolnych, nagradzając aktywność uczniów, wykazując osobiste zaangażowanie w działania realizowane przez uczniów.

Wszyscy uczniowie tworzą razem samorząd uczniowski i w ramach różnych jego struktur (np. samorzady klasowe, zarząd, ...) mogą organizować samodzielnie lub z nauczycielami różne działania dla innych uczniów. W jakich działaniach organizowanych w ten sposób brałaś/eś udział? KADUMS

Liczebność: 19

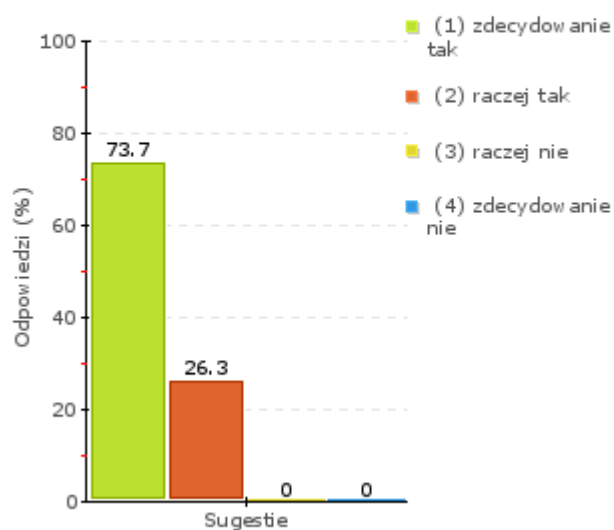
Wykres 1w

Obszar badania: Zasady postępowania i współzycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu

Z wypowiedzi respondentów wynika, że zarówno rodzice, jak i uczniowie mają wpływ na zasady postępowania i współzycia, które obowiązują w szkole. W placówce funkcjonują jasne i zrozumiałe dla wszystkich zasady zachowania i normy postępowania. Są one znane i przestrzegane przez wszystkich członków środowiska szkolnego (uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrekcji, pracowników niepedagogicznych). Dzieci, jak i dorośli stosują się do obowiązujących zasad, darzą się wzajemnym szacunkiem i zaufaniem. Z informacji pozyskanych od rodziców wynika, że są oni partnerami szkoły. Mogą decydować o zasadach zachowania i wartościach obowiązujących w szkole oraz zasadach "jednolitego frontu oddziaływań wychowawczych" - cyt., które dotyczą wszystkich osób pracujących z dzieckiem, także w domu i środowisku rodzinnym. Ponadto rodzice opiniują i zgłaszają propozycje tematyki zajęć z wychowawcą oraz dodatkowych zajęć z psychologiem lub logopedą, proponują zmiany zapisów w dokumentach szkolnych. Mają wpływ na to, jakich zachowań oczekuje się od ich dziecka w szkole (zob. rys. 2 j) oraz na zasady obowiązujące w klasie ich dziecka (zob. rys. 3 j). Wszyscy ankietowani uczniowie przyznali, że mają wpływ na to, jakie zasady zachowania obowiązują w ich szkole (rys. 1j). W szkole często podejmuje się tematykę dotyczącą właściwych i niewłaściwych zachowaniach uczniów, o czym świadczą: rozmowy dyscyplinujące, rozmowy dotyczące właściwego zachowania w szkole, domu, miejscach publicznych. Zdaniem uczniów ustalone w szkole zasady zachowania obowiązują wszystkich, czyli uczniów, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Mam wpływ na to, jakie zasady zachowania obowiązują w mojej szkole.
 KADUMS

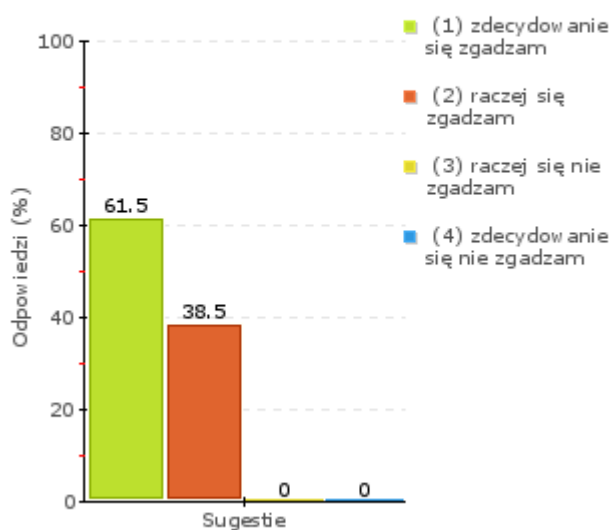
Liczebność: 19

Wykres 1j

Czy zgadza się Pani/Pan z poniższymi zdaniem?
 Mam wpływ na to, jakich zachowań oczekuje się od mojego dziecka w szkole
 KADR

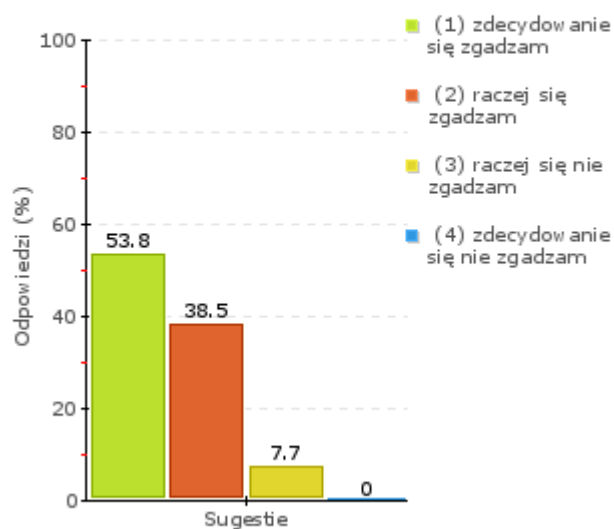
Liczebność: 13

Wykres 2j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Mam wpływ na zasady obowiązujące w klasie mojego dziecka
 KADR

Liczebność: 13

Wykres 3j

Obszar badania: W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb

---

Szkoła prowadzi systemowe analizy podejmowanych działań wychowawczych dotyczące eliminowania zagrożeń, jak również wdrażanych przedsięwzięć wzmacniające pożądane postawy uczniów. Formułowane na tej podstawie wnioski służą wprowadzaniu niezbędnych zmian i modyfikacji. Analizy podejmowanych działań wychowawczych dokonuje się poprzez:

- pozyskiwanie informacji o skuteczności podejmowanych działań od uczniów i ich rodziców,
- obserwacje zachowań uczniów,
- monitorowanie frekwencji,
- dyskusje na spotkaniach zespołów klasowych,
- rozmowy nauczycieli organizujących działania wychowawcze,
- dyskusje podczas zebrań rady pedagogicznej.

Na podstawie prowadzonych analiz podjęto modyfikacje działań wychowawczych takich, jak:

- zmiany dotyczące terminu organizacji imprez i uroczystości szkolnych z realizowanych w różnych dniach w tygodnia na jeden dzień oraz taka zmiana planu lekcji, aby wszystkie klasy rozpoczynały zajęcia o godzinie 8.00;
- zmiana sposobu organizacji wycieczek z jednodniowych na dłuższe formy dla uczniów z głębokimi dysfunkcjami oraz problemami adaptacji w nowym, nieznanym środowisku oraz włączenie rodziców jako opiekunów;
- zmiana sposobu organizacji wyjazdów na basen proponowanych jako „terapii wodą”, na wyjazdy połączone z nauką pływania.

Obszar badania: W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice

---

Szkoła umożliwia uczniom i ich rodzicom udział w analizie i modyfikacjach oddziaływań wychowawczych. Zgłaszane propozycje są uwzględniane i wdrażane. W zgodnej opinii respondentów (uczniowie, rodzice, nauczyciele, dyrekcja) uczestniczących w badaniu, uczniowie chętnie dzielą się swoimi pomysłami oraz zgłaszają propozycje zmian, dotyczących, m.in.:

- zorganizowania dodatkowych zajęć z piłki nożnej dla chłopców;
- zwiększenia częstotliwości dyskotek;
- uwzględnienia propozycji tematyki apeli szkolnych;
- zorganizowania kursu i egzaminu na kartę rowerową;
- uatrakcyjnienia pobytu w szkole (np. zakup komputerów, telewizorów, odtwarzaczy dvd; umożliwienie dostępu do sali gimnastycznej i siłowni na zajęcia pozalekcyjne; wytyczenie na kostce brukowej "plansz" do gry w klasy i zabawy w "chłopa", itp.).

Rodzice zgłosili propozycje dotyczące, m.in.:

- zorganizowania świetlicy szkolnej oraz szatni dla uczniów dochodzących;
- wzmożenia opieki na przerwach śródlekcyjnych;
- założenia monitoringu wizyjnego;
- powiększenia sali dla uczniów z autyzmem;
- uwzględnienia w jadłospisie, zgodnie z zaleceniami dietetyków, różnego typu diet dla dzieci z autyzmem;
- zorganizowania wycieczek szkolnych oraz wyjazdów na krytą pływalnię;
- zaproponowanie szkolenia w zakresie alternatywnych metod komunikacji;
- zorganizowanie grupy wsparcia dla rodziców;
- propozycje tematyki godzin na zajęciach z wychowawcą;
- propozycje zapisów zmian w statucie.

Propozycje uczniów i rodziców są uwzględniane i wdrażane.

Raport sporządzili

- Aneta Tywoniuk-Małysz
- Barbara Krawczyk

Kurator Oświaty:

.....